

ORIKS
FOR ANA

LEGITIMATS PER LES URNES?

Vivim temps convulsos en el món educatiu, amb una nova llei general, la LOMQE (Llei Orgànica de Millora de la Qualitat Educativa) i unes d'autonòmiques, el TIL (Tractament Integrat de Llengües) i el Decret de Convivència. Les veus de protesta contra l'una i les altres s'han fet sentir des de tots els sectors implicats en l'educació, però això no ha alterat ni un pèl la voluntat dels respectius governs que les impulsen. Els arguments que aporten els col·lectius que posen en dubte la viabilitat, oportunitat i idoneïtat d'aquestes lleis són diversos, i es fonamenten en aspectes organitzatius, econòmics, educatius, socials... Els arguments que aporten els governants impulsors de les lleis es fonamenten en... com dir-ho... això... Com que és mal de definir, millor que repetim directament aquests arguments.

Per exemple, la nova consellera d'Educació del govern Bauzá, Jane Mary ("tothom que em digui el que vulgui, jo contest", manifesta ella mateixa en una entrevista al *Balears* de dia 22 quan se li demana com l'han d'anomenar, si Juana o Joana), quan se li demana sobre el decret de símbols, diu que en un centre educatiu s'han de respectar els drets individuals, i que si "amb un símbol podem ofendre una sola persona en una institució pública, això no és possible". Òbviament es refereix a les llaçades per la llengua que tant ofenen els que ni creuen en la llengua pròpia ni l'estimen. No deixa de ser curiós que aquest mateix argument no sigui vàlid a la inversa, que els drets individuals dels "altres" no valguin res; o que la creu cristiana, un símbol religiós que pot ofendre més d'un, no només estigui permès sinó que ara, amb la nova llei, serà obligatori a l'ensenyament.

També diu Jeanne Marie (li seguirem dient com vulguem, ara que sabem que ens contestarà) que no s'han pactat les lleis amb cap representant del sector educatiu (ni pares, ni professorat, ni alumnat, ni UIB, ni sindicats...) però que ella no està en contra del pacte i que està "oberta a tot mentre no em facin desviar de les línies generals". És a dir, acceptarà totes les propostes que siguin les mateixes que ella proposi. Mira que bé. A més, diu que no té perquè fer cas de les manifestacions i vagues (tres en tres mesos) contra les seves polítiques educatives "perquè les urnes m'han legitimat". Perdoni senyora Giovanna Maria, però les urnes l'han legitimada a reduir l'atur, abaixar els impostos, acabar amb la crisi... i vostès es dediquen a deslegitimar les urnes.

Acaba dient Johanna Marie que la nova llei, la LOMQE, encara no se l'ha mirada (es veu que té altres feines, una consellera d'educació), però que és una llei que s'ajusta al que demanaven les Illes. Vaja, que hem marcat el camí a Madrid. Idò.

LA NOSTRA PORTADA

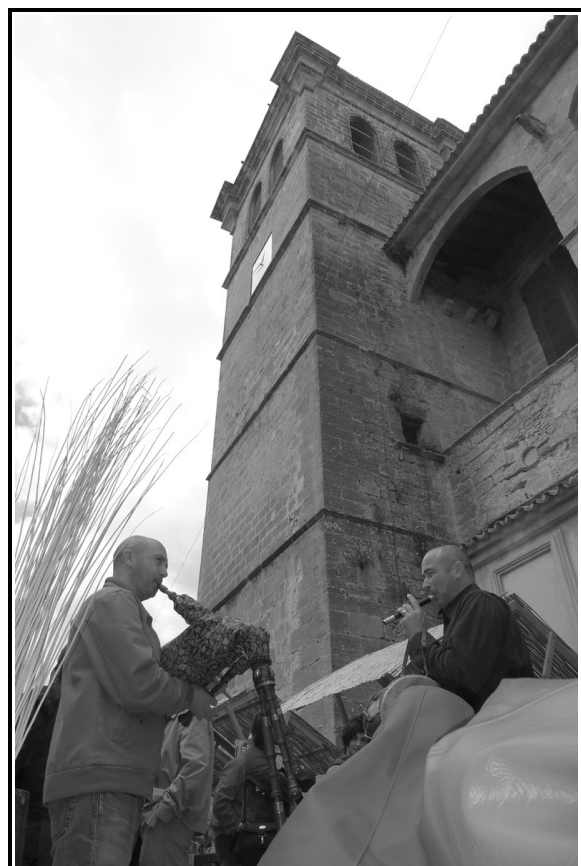
La nostra portada mostra la peça de n'**Elisenda Pipió Gelabert** que s'exposa a Limoges (França) i que fa part d'una mostra col·lectiva organitzada per l'Associació de ceramistes de Catalunya, tal com informàvem en el número anterior de la revista. Amb aquesta peça, la seva autora intenta reflectir la fragilitat de la Mediterrània. La foto és obra de n'**Emili** de la galeria "Deu per quinze" de Lluçmajor.

SUMARI

02 Editorial
 04 El temps
 05 Contes per fer i desfer
 05 Calaix de sastre
 06 M'han dit que diuen
 07 Moviment demogràfic
 08 Fa vint anys
 09 Una passejada, dues estampes
 10 L'Ajuntament informa
 14 L'AMPA informa
 15 Sabeu on és?
 16 El Casal de Joves informa
 17 Mes de Música a Algaida
 18 Premsa Forana de Mallorca
 20 Els lectors escriuen
 21 Noticiari de l'Obra Cultural Balear
 22 Salsa violeta

24 Novel·la de na Maria Coloma Mairata
 25 Una ració de poesia
 26 Un pessic del món
 30 Fa anys
 31 Noticiari de l'Obra Cultural Balear
 32 Sobre astronomia
 33 El racó de la glosa
 34 Plana pinera
 37 Fires Artesana i d'oportunitats d'Algaida
 38 Consulta veterinària
 39 Escacs
 43 2a Fira d'oportunitats
 44 Una Xerradeta amb...

Imatge de la 2a Fira d'oportunitats, organitzada per l'Associació de Comerç i Empresa d'Algaida, Pina i Randa amb el suport de l'Ajuntament. Foto de Jerònia Pou.

Es Saig. Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida

D.L. P.M. 495/80

Revista mensual

DOMICILI

Apartat de correus n.5

Algaida

TELÈFONS

971125308 / 971665275

ADREÇA ELECTRÒNICA

essaig@premsaforana.cat

ADMINISTRACIÓ

Junta Directiva de l'OCB

d'Algaida

CONSELL DE REDACCIÓ

Isabel Busquets, Joan Mulet,

Pere Mulet, Gabriel Salas,

Gabriel Sastre, Miquel Sastre,

Miquel Serra

COL·LABORADORS

Llorenç Gil, Jaume Juan,

Catalina Martorell, Antònia Maria

Mulet, Jerònia Pou, Guillem

Sastre, Miquel Rafael, Núria

Sastre, Margalida Tomàs, Jerònia

Vanrell, Ajuntament d'Algaida,

Algaida Solidari, COF PINA,

Parròquia d'Algaida, Titoieta

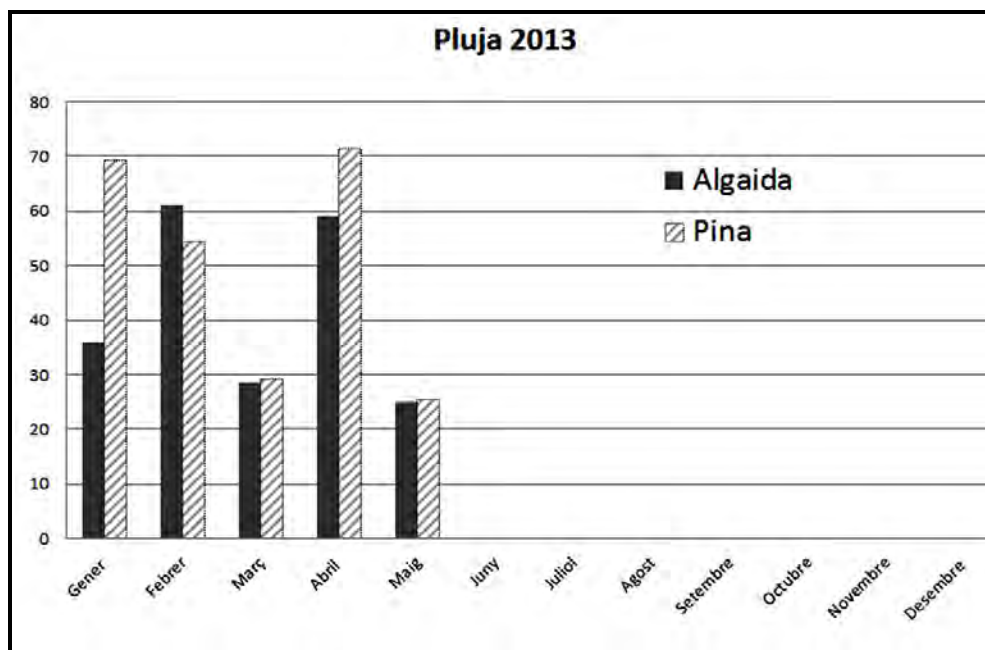
Ràdio, Joan Barceló, Pere

Fullana Falconer, Margalida

Puigserver, Catalina Capellà

**Es Saig només es
 responsabilitza de l'editorial**

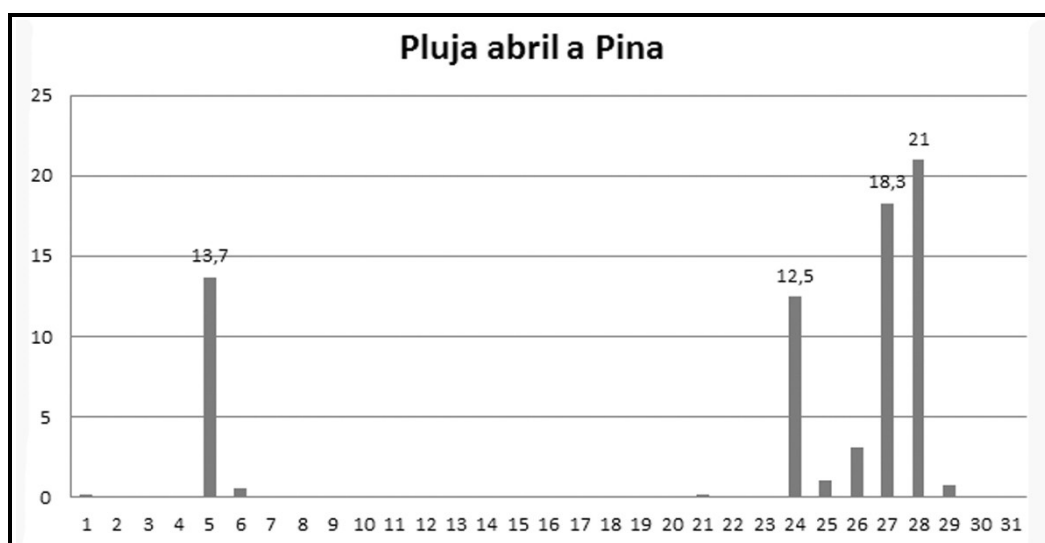

El mes d'abril va quedar lleugerament més càlid, entorn de 0,5°C respecte la mitjana. També va ser plujós, a causa de les pluges de la primera setmana i sobretot dels darrers 10 dies. A Pina varen caure més de 70 litres per metre quadrat i aquesta pluja converteix aquest mes amb el més plujós d'enguany. En canvi, a Algaida, els 61 litres del febrer queden lleugerament per damunt dels 59 que s'han acumulat l'abril.

Des de principi d'enguany i fins a mitjans de maig, duim 210 litres a Algaida i quasi 250 a Pina. Aquestes dades no estan gens malament, sobretot si ho comparam amb l'any passat i són un 40% superiors a Algaida (només havia plogut 127 mm.) i un 30% a Pina (l'any passat duien 170 mm).

El maig també va començar càlid, però la calor ha perdut ritme i bona part del mes el termòmetre ha quedat entre 3 i 4°C més baix del que tocaríem tenir. A mitjans de mes va ploure, però encara quedam per davall de la mitjana. Quan encara queden alguns dies per acabar el maig, duim uns 25 litres per metre quadrat.

JOAN BARCELÓ

50 % D'AMOR

Ens vàrem conèixer fa dos anys al *kebab* de la Plaça de Toros, després d'un llarg dia de feina. Un d'aquells dies que arribes a casa i et fa peresa cuinar i tot. Ell es va demanar un *lamancun* i jo un *kebab* mixt sense ceba. Entre gota i gota de la salsa que ens regalimava per la cara ens vàrem saludar. No havíem ni sortit del local i ja ens havíem donat el telèfon per quedar un altre dia. A la setmana ja havíem fet tres cafès, un cine en versió original i una passejada per Valldemossa. Allò es començava a posar seriós. Tant, que al mes ja férem el primer viatge a Andorra per a celebrar el *Happymes* junts i al mes i mig ja ens presentàrem oficialment a les respectives famílies.

Tres mesos més tard tenguérem la primera discussió seriosa. Ell volia vi negre amb el plat de carn que s'havia demanat i jo vi blanc amb el meu peix. Sort que fórem raonables i en demanàrem una de cada. Després d'aquelles dues botelles de vi, i tant d'alcohol a la sang, no se'ns va acudir res més que llogar un piset al centre on viure junts.

Al mig any decidírem ampliar la família. Anàrem a la canera i adoptàrem una cusseta que la batiàrem amb el nom de Damm, com la cervesa. Érem feliços els tres amb els nostres viatges, els nostres sopars i les nostres sortides. Tan feliços que la felicitat aviat es notà en el físic. Un greix impossible de llevar es posà al nostre cos, repartit entre panxa, cul, braços i cames. Per aquest motiu, ens apuntàrem al gimnàs i cada setmana anàvem a córrer amb un grup de la nostra barriada. Llàstima que un d'aquests corredors es fixàs en jo, perquè vaig passar una mala temporada indecisa, però ho superàrem. Aquest corredor ja no hi és i jo tampoc. Ara només acompany el meu atleta a les curses que fa.

Per aquest motiu som aquí, explicant-li a ella, la venedora de bitllets per anar a Formentera a la mitja marató que se celebra aquest cap de setmana. Tota la meva vida amb la meva parella (que no tenc) i així aconseguir aquest fabulós descompte del 50% a Formentera per a corredors i acompanyants, tant en el vaixell com a l'allotjament i lloguer de motos.

Les barbaritats que arribes a dir per estalviar-te uns quants doblers.

SOMIATRUITES

CALAIX DE SASTRE

En Calaix i Desastre

Contes per fer i desfer

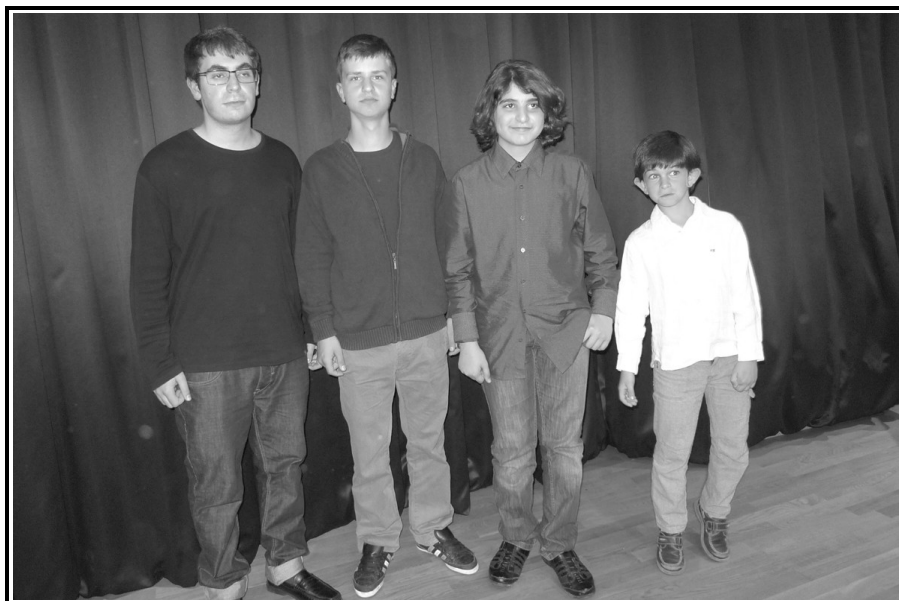
M'han dit que diuen...

No tenim més remei que continuar parlant de l'Agenda Cultural d'aquests mesos, ja que ha continuat ben present durant totes i cada una de les setmanes passades: música, conferències, presentació de llibres, gastronomia, reunions-xerrades, etc. Pel que fa a l'assistència, hi ha hagut de tot: plens fins a la bandera, i altres "en família", però això ja se sap, sempre hi ha altres obligacions; i si l'acte no interessa gaire, és molt bo de fer trobar excuses. Però vaja, hem de repetir la nostra enhorabona als organitzadors, que són un majoria ben nombrosa, i als coordinadors, o coordinador, ja que això suposa una feinada.

No està dins l'Agenda, però volem parlar de les misses que cada diumenge de maig hi ha hagut a Castellitx: ens han dit que hi ha anat molta gent... Això sí, la immensa majoria en cotxe i un parell mallorquí de valents hi han anat a peu. S'està convertint en una ja llarga tradició que val la pena mantenir. Bé, ara que hem parlat de la Pau, convé remarcar que la capella que abans era de la Beata Catalina, i que ara és de La Pau, està ja acabada, amb la il·luminació i tot, que ha anat molt ràpid, això dels llums. Hi ha qui troba els ferros de la reixa, sobretot els de la porta, massa amples, que no ajuden a la perspectiva... però ja se sap, hi ha qui troba ossos al lleu.

El mes de maig, per a moltes entitats, és el final de curs de moltes activitats, i això sol acabar amb un sopar de germanor... que és una cosa que "agermana" molt, i que no convé deixar perdre. Això d'acabar "peu davall taula" ajuda a animar-se per a continuar amb l'activitat l'any que ve. Això sí, de sopars "a la fresca" res de res; bé, a la fresca hi han sopat, però no defora, ja que ens està fent un mes de maig dels més freds que es recorden. Hi ha dies, sobretot matinades i vesprades, que hem hagut de tornar a treure roba d'hivern.

Hem parlat d'actes culturals d'aquests darrers mesos, i no convé destacar-ne cap, ja que ha estat un conjunt molt digne. Però no voldríem deixar al calaix la part "musical" dels actes. Ja se sap que quan hi intervenen nins i nines, l'assistència està assegurada..., però ens han dit que un dels petits concerts que cridà l'atenció als assistents (per cert, no gaire nombrosa, l'assistència) fou el de piano: quatre jovenets que ho feren de meravella, segons ens han dit.

*Gerard Mayans,
Arnau Mulet,
Maties
Tramullas i
Roberto
Rumenov, els
quatre joves
pianistes que
oferiren un
concert per
commemorar el
25è aniversari
de l'Escola
Municipal de
Música.*

El futbol acaba i comença la temporada de caça. Segons comentaris dels que segueixen els diferents equips algaidins, el problema d'aquest esport és que la televisió, la retransmissió de tants i tants de partits, ha fet caure l'assistència de públic als camps, i no només d'Algaida. I no us podeu imaginar la quantitat de gent que mou el futbol base algaidí, però desgraciadament són pocs els que hi acudeixen, si no són pares, padrins o parents dels al·lots que juguen. Ja n'hem sentit que diuen que a la fi s'ha acabat el futbol per televisió, però altres, que es mamaven tres o quatre partits cada cap de setmana, ara no saben què n'han de fer del seu temps. Per altra part, ara els que han començat a moure's són els caçadors, que un parell de vespres acudiren al Pere Capellà a recollir els permisos... Un que passava per allà, un d'aquests vespres, quedà un poc sorprès perquè dels vint o trenta que feien coa, només en va conèixer mitja dotzena...

Ha estat un canvi a poc a poc, gradual, tira tira... però hi ha qui ens ha fet veure que els vespres a Algaida ha canviat la llum, ara és una cosa groga, com a esmoreïda, fada... I és que han canviat els llums dels fanals. Segurament el nostre Ajuntament ens ho explicarà a les seves planes d'informació (que, per cert, són de les més llegides de la nostra revista, encara que a vegades hi falten coses més concretes, més de comentaris de carrer...). Segurament amb aquest canvi de llum hi sortirem guanyant molts d'euros al cap de l'any, però ens agradava més l'altra claror. Tot sigui per l'estalvi.

UN SORD

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Tomàs Nonell Ros va morir dia 30 d'abril als 84 anys.

Jaume Ballester Juan ens deixà dia 6 de maig. Tenia 71 anys.

Miquel Oliver Pou va morir dia 12 de maig a l'edat de 86 anys.

Rosa Capellà Mascaró morí dia 27 de maig als 90 anys.

NAIXEMENTS

Odri Llaneres Gomila, filla de Jeroni i Maria Rosa, va néixer dia 3 de maig.

Jaume Bosch Rosselló, fill d'Antoni i Margalida Àngela, va néixer dia 11 de maig.

Fa vint anys

Pel juny de 1993 publicàvem el número 150 d'*Es Saig* i es pot dir que amb aquest número començàvem una nova etapa marcada pel canvi d'impremta. Fins aleshores, durant dotze anys i mig, imprimíem la revista a Petra on els frares franciscans tenien una impressora bastant rudimentària, amb evidents limitacions; com que s'havien portat molt bé, ens sabia greu deixar-los, però pensàrem que era necessari millorar la nostra imatge i provàrem amb una impremta de Manacor, Tirrena, i en deguérem quedar satisfets perquè, vint anys després, encara hi continuam. La presentació de la revista va millorar considerablement, si bé seguia essent en blanc i negre; varen passar uns quants anys abans de fer la portada en color.

Val a dir que la disposició de temes i seccions no havia canviat, i molt manco la línia editorial. I així trobam que en Miquel *Fiolet*, a la seva secció de molins fariners, parlava de quatre molins d'aigua desapareguts. Sobretot es referia al de Son Gener, a Randa, perquè era el més ben conservat i que encara havia funcionat fins als anys 20 del segle XX. Dels altres, només restes, un es trobava dins Albenya i dos a Castelltix, un d'ells d'origen àrab. I pel que fa al Racó dels llibres, en Víctor ens recomanava *El retaule del flautista* de Jordi Teixidor.

Hi ha notícies de les Escoles amb unes pàgines confeccionades pels mateixos alumnes. L'Ajuntament informava de diversos temes, però sobretot de les eleccions generals que s'havien de celebrar: col·legis electorals, manera d'emetre el vot, etc. (Recordem que aquestes eleccions anticipades les va guanyar Felipe González sense majoria absoluta, ja un poc tocat pels casos de corrupció). També era habitual i extensa la col·laboració de Titoeta Ràdio amb un comentari especial de l'èxit que l'Orquestrina d'Algaida tengué a la plaça del poble. El Noticiari ens assabenta que hi havia restriccions d'aigua, que en Joan Balaguer era el nou president de la Tercera Edat i més notícies. També podem llegir una glosa irònica i anònima que es titulava "Qui se'n riu dels mallorquins, se'n va a l'Infern".

Ens trobam amb dues entrevistes: la Xerradeta habitual era amb en Biel Munar, en Biel *Riu*, per parlar de la seva afició a la fotografia. (Recordem que en aquells moments s'havia creat l'Associació Fotogràfica d'Algaida). En Biel *Riu* contestava moltes preguntes de na Jerònia Pou i en Biel Sastre. Però a las pàgines interiors hi havia una altra entrevista: la que en Miquel Serra mantenia amb en Vicent Ferrando, un valencià, enginyer tècnic industrial, que aleshores vivia en una cel·la de Cura. El tema de la xerrada era la bolla, el bolet gegantí que feia poc s'havia muntat allà dalt; en Vicent havia fet passes per seguir els tràmits de la instal·lació que era cosa del Ministeri de Transports, però resulta que Aviació Civil no necessita permisos de cap casta i té prioritat absoluta. En Vicent insistia en la, per ell, indiscutible perillositat d'aquell radar, a més de l'atemptat paisatgístic que suposava.

Acabarem assenyalant que amb la revista de juny hi anava el monogràfic número 5 que recollia les obres premiades en el passat certamen de Castelltix en les tres modalitats que en aquells moments hi havia: narració curta, poesia i glosat. Per cert, que el guanyador de la darrera modalitat va ser en Jaume Juan Bonnin, en Jaume *Toledo*, amb "Trobada de dos glosadors". Més tard, l'Ajuntament ha anat publicant aquests treballs, però llavors l'única possibilitat de conèixer-los era a través d'*Es Saig*.

"I el forn? Què ha passat amb el forn?" Més o menys amb aquestes paraules -cit de memòria- s'adreça a un veïnat l'investigador Emili Sempere quan arriba a Calanda i veu que ha desaparegut el forn comunal on abans els terrissers d'aquell poble del Baix Aragó coïen les seves (precioses, d'altra banda) peces

de ceràmica. "I l'heura? Què ha passat amb l'heura?" Ara som nosaltres qui ens interrogam i cercam la bella, verda, esponerosa heura que, dins els calaixos més avinents de la nostra memòria, ornava el capell del pou de Can Gallet. I l'heura hi és, però ha perdut gran part de la seva esplendor i l'ha substituïda per una altra forma de bellesa, més grisa, més decadent: si no és morta, poc hi falta. En el cas de la desaparició del forn de Calanda hi ha un culpable evident, el "progrés", la pala que tot -o quasi tot- ho esbuc. De la decadència de l'heura no cercam cap culpable concret que no sigui la brevetat de la vida, el pas implacable del temps. Ho ha escrit el poeta Jean Serra: "El temps passa i ens despulla". El temps fuig i s'escola com l'aigua, sempre avall. El temps, el martell que sempre pica.

MIQUEL SERRA

Una passejada, dues estampes

Mercadet Solidari de venda de llibres de segona mà

Des de la regidoria d'Educació, Cultura i Cooperació de l'Ajuntament es va organitzar el primer mercadet de venda de llibres de segona mà procedents de llibres retirats de la Biblioteca Municipal i de donacions particulars. Va tenir lloc el passat dissabte 11 de maig al pati del Casal Pere Capellà.

Es varen vendre al voltant de 170 exemplars i al llarg de la jornada es varen

realitzar tallers per a infants de totes les edats, a més de diferents sessions de contacontes organitzats per l'Associació de Mares i Pares del CEIP Pare Bartomeu Pou.

La recaptació d'aquest primer mercadet es destinarà a l'Associació Zaqueo de la mà d'Algaida Solidari.

Reunió de l'equip de govern amb veïnats del Municipi

El passat 30 d'abril es va registrar a l'Ajuntament un escrit per part d'un grup de veïns del Municipi, on exposaven una sèrie de queixes sobre diversos assumptes i, alhora, es va publicar a la revista Es Saig, al número del mes passat.

Amb la finalitat de poder tractar i donar solució als assumptes mencionats a l'escrit i per tal de fomentar la participació i el diàleg entre els veïnats i les administracions públiques, el batle va convocar una reunió amb els veïnats que la signaren.

La reunió se celebrà el passat 16 de maig, a l'auditori del Casal Pere Capellà, i fou una jornada profitosa, ja que vàrem poder tractar els assumptes a què feia referència la carta, entre d'altres.

Efectivament, es va posar en valor la necessitat de fer festes per als joves i la preocupació per intentar pal·liar en la mesura del possible les seves molèsties. Així com es va manifestar, serà des dels valors de la tolerància, la responsabilitat i el respecte de tots com ho farem possible i facilitarem la convivència al poble.

Per tant, des de l'Ajuntament, preveurem mesures per pal·liar aquestes molèsties, així com ja fem per les festes de sant Jaume (contractar banys públics amb servei de neteja, ampliar la seguretat amb policies locals d'altres pobles i la col·laboració de la Guardia Civil, netejar els espais públics, controlar el volum de la música, reduir la circulació del centre urbà durant la festa, habilitar aparcaments públics...). Així, podrem fer més compatibles les festes del poble amb les necessitats de qui no participen activament de la festa.

Una vegada més, l'oferiment de diàleg ha resultat ser l'eina necessària per afrontar els problemes i millorar el poble entre tots. Des de l'Ajuntament volem agrair l'assistència dels veïnats a la reunió, per tal de posar en comú dubtes, suggeriments i possibles solucions als problemes de tots, ja que això, sense cap dubte, fa més gran i millor el nostre poble.

Modificació de l'itinerari i punts de parada de l'autocar de línia de Palma

La línia de transport públic d'autocar Portocolom-Palma serà objecte de modificacions en el seu pas pel nucli urbà d'Algaida. La principal novetat és que se substitueixen les aturades dels carrers Antoni Maura i sa Tanqueta i s'habilitarà una nova i única parada al nou carrer que s'obrirà properament devora el recinte escolar.

El batle d'Algaida, Francesc Miralles, explica que amb aquesta modificació "aconseguim evitar els embossos i les situacions de perill per als vianants que suposava el pas de l'autocar pel nucli urbà. Així mateix, també millorarem les prestacions de l'aturada per als usuaris del transport públic".

Amb aquesta nova ubicació al costat de les escoles, també es facilita l'ús de l'aparcament de vehicles que està pròxim a l'aturada per als usuaris de fora vila o d'altres nuclis, com ara Pina o Randa, que vulguin aparcar-hi per agafar el transport públic.

Aquestes modificacions es faran efectives quan s'obri el nou carrer de devora el recinte escolar.

Fins a 715 esportistes participen a la IV edició de la Milla d'Algaida

Esteve Barceló i Mavi García guanyaren la IV Edició de la Milla d'Algaida Objectiu 1000. En el quart intent, la inscripció d'esportistes participants arribà als 715, una xifra que de mica en mica es va acostant a l'objectiu de 1000 corredors i corredores que es proposà la organització ara fa quatre anys, quan impulsà aquesta cursa que es corre aprofitant la festivitat del dia 1 de maig.

A la Milla d'Algaida hi pot participar tothom sense límits d'edat, sempre que estiguin capacitats físicament per recórrer els 1.609 metres del trajecte urbà a peu.

Aquesta cursa acull atletes federats, però també és una cursa popular on hi poden participar nadons amb cotxets empesos per adults, grups com ara associacions o col·lectius, gent disfressada...

La idea final de la milla és ser una festa multitudinària fins al punt que un dia, en properes edicions, es pugui assolir la xifra dels 1000 participants.

Campanya declaracions de renda a Algaida

Des del 7 de maig fins al 25 de juny, un any més, es duu a terme la campanya de declaracions de renda per part d'Hisenda a Algaida. És al Casal Pere Capellà, ala dreta, 1a planta.

S'ha de concertar cita prèvia per telèfon: 971 767676 o web: www.atib.es i les declaracions es realitzaran els dimarts de 9 a 14 i de 15 a 18.30 (només amb cita prèvia).

◆ Presentació del llibre **Varietats locals de les Illes Balears** d'Aina Maria Socies Fiol

La presentació fou a càrrec d'Antoni Garcias i Joan Mas Collet. Durant l'acte es va parlar, en primer lloc, que l'objectiu del llibre és ser una eina bàsica per a la recuperació i conservació del nostre patrimoni genètic, agronòmic i cultural i, després, de la importància que tenen les persones, col·lectius i associacions que promouen l'ús i la conservació de les varietats locals per poder seguir fent feina perquè aquestes varietats no

desapareguin a causa de l'entrada massificada de l'agricultura globalitzada i industrial. (Foto de Jerònia Pou).

◆ Actes organitzats per l'Ajuntament d'Algaida, l'Associació de Pares i Mares del CEIP Pare Bartomeu Pou i Algaida Solidari, amb motiu de la festa del llibre:

- **Mercadet solidari** de venda de llibres de segona mà, en què la recaptació va anar destinada a Associació Zaqueo (entitat solidària que cada dia atén a Palma més de 200 persones en situació d'exclusió social i marginació)

I també durant tot l'horabaixa hi va haver tallers de punt de llibre per a infants de totes les edats a més de 3 contacontes a càrrec de Maria Antònia Reinés per a infants de 3 a 6 anys; contacontes adreçat a famílies a càrrec de Maria Jaume Mindona i un contacontes en anglès, a càrrec de Josie Grant. (Fotos de Jerònia Pou).

- **Espectacle de teresetes** 'El Ratoncito Pérez... espera a Pérez' a càrrec de la companyia Burbujas (Argentina), que el passat dissabte dia 18 de maig i dins el marc del 15è Festival Internacional de Teresetes de Mallorca varem poder gaudir a l'auditori del Casal Pere Capellà.

- **Taller de cuina** d'alimentació sana i equilibrada per als nostres fills i filles.

Aquest taller està inclòs dins els tallers amb famílies 2013, que durant tot el curs escolar s'han realitzat des de l'Ajuntament d'Algaida i l'escoleta municipal Flor de Murta, amb la col·laboració, entre d'altres, de l'Escola de Música d'Algaida i el centre de salut.

El taller va constar d'una part teòrica, en què es va fer un repàs de les pautes bàsiques per una alimentació sana i equilibrada, i d'una part pràctica en què es va realitzar un petit taller de cuina sana, on entre tots varen aprendre a cuinar de manera sana i al mateix temps divertida.

◆ Presentació del llibre **Els formatges tradicionals de Mallorca, de Llorenç Payeres i Jaume Falconer.**

El llibre és una mostra de les distintes varietats dels formatges tradicionals de les Illes Balears i, al mateix temps, fa un repàs complet al procés d'elaboració que generació rere generació s'ha anat transmetent i que avui en dia encara perdura.

Durant la presentació hi va haver una petita degustació a càrrec del Forn de Can Salem i de Vins Majoral. L'acte fou organitzat per l'Ajuntament d'Algaida amb col·laboració de l'Associació per a la Cultura Gastronòmica de les Illes Balears. (Foto de Jerònia Pou).

♦ **Activitat infantil del dia de la Fira Artesana: el trencaclosques gegant.**

L'AMPA d'Algaida participa en la Festa del Llibre organitzada per l'Ajuntament

El passat dissabte 11 de maig els membres de l'Associació de Pares i Mares del CEIP Pare Pou organitzaren diverses activitats adreçades al infants. Durant tot l'horabaixa es va realitzar un taller de punts de llibre en què van participar un gran nombre de nins i nines.

A la vegada, el al·lots també pogueren assistir a diversos contacontes: un en anglès, a càrrec de Josie Grant; un per al públic familiar, de la mà de Maria Jaume *Mindona*, i un a partir de 6 anys, contat per M. Antònia Reinés. L'activitat va ser un èxit i l'AMPA vol agrair de forma especial la col·laboració de les nostres tres contacontes, així com la participació de les famílies.

L'acte es va realitzar durant la celebració del Mercadet Solidari de venda de llibres de 2a mà on col·laborava Algaida Solidari.

Obert el termini d'inscripció per l'Escola d'Estiu

L'escola d'estiu 2012-2013 organitzada per l'AMPA es titula "La volta al món" i és una proposta que garanteix la formació dels infants a la vegada que es diverteixen. Està adreçada a infants d'edats compreses entre 3 i 12 anys. El fil conductor és un viatge al voltant del món en què les activitats físicoesportives seran ben presents.

L'escola d'estiu es farà al Casal Pere Capellà i al complex esportiu Es Porrassar, del 24 de juny al 12 de setembre. Hi haurà activitats esportives, tallers, piscina i es realitzaran activitats en anglès.

La data límit d'inscripció és dia 13 de juny. Podeu trobar més informació al web de l'AMPA <https://sites.google.com/site/ampaalgaida2013/home>
Podeu contactar amb nosaltres al mail ampa.pare.bartomeu.pou@gmail.com

Una **fita** és una senyal, generalment de pedra, que marca un límit d'una propietat, d'un terme municipal, d'un lloc geogràfic, etc.

Donar ses fites netes d'una cosa vol dir donar notícia clara i detallada d'una cosa.

Posar peu fiter: és posar-se ben ferm damunt els peus, de manera que sigui difícil de moure, o de tombar.

Arada fitera: és la que es menava amb la rella molt endinsada, amb molta inclinació, molt separada de la línia horitzontal.

Topònim

Sa fita del Ram: cim de la serra de Tramuntana situada entre Esporles i Puigpunyent. Té una altitud de 820 metres.

Llinatge

Fita. Existent a Girona, Boadella, La Bisbal, Barcelona, Arenys de Mar, València, Quart de Poblet, etc.

Cançó

Ara us podeu regalar
a s'ombra d'una figuera,
però llavor damunt s'era,
bé vos deveu `solellar!
Na Fita, ho deu pagar,
si és que li dau llendera!

Pista

Aquesta **fita** tan espectacularment alta va ser posada en aquest lloc per l'Ajuntament d'un poble veïnat, per assenyalar el punt exacte on neix una font, o qânat d'origen àrab, que fins l'any 1969 va omplir les

cisternes públiques d'aquest poble, amb l'aigua potable que hi arribava mitjançant una canaleta descoberta. Aquest qânat està format per un pou-mare i catorze més d'aireig. És el més llarg i profund de Mallorca, amb els seus 299,89 metres de llargada. Tot el seu recorregut està situat dins el nostre terme, però quan surt a cel obert, ja és al poble veí.

Solució del mes passat

Aquell indicador d'hotel protagonista a **Es Saig** anterior està situat al carrer de Sa Tanqueta, vora la cantonada amb el de La Ribera del nostre poble.

MIQUEL FIOLET

El passat dissabte 11 de maig, es va dur a terme al Casal dels Joves d'Algaida el Taller de Minipizzetes" adreçat a joves d'entre 8 i 13 anys. Tot i que el nombre màxim de places per apuntar-se a aquesta activitat era de 15 persones, s'inscrivieren un total de 17 joves, 8 nins i 9 nines. El taller va tenir gairebé 3 hores de durada, de les 18.00 h a les 21.00 h.

La primera passa fou escriure la recepta de la massa de les minipizzes, de manera que cadascú ho anotà a un full amb els ingredients, les quantitats i les passes a seguir, per després poder fer-ho a casa amb l'ajuda dels pares.

Un cop escrita la recepta, vam anar a rentar-nos bé les mans amb sabó i vam fer tres grups. Cada grup havia d'establir uns torns perquè cada nin/a pogués participar en una part del procés d'elaboració de la massa. Els nostres cuiners van seguir la recepta de cap a peus i ho van aconseguir, gairebé sense l'ajuda de les tres monitores. Aquí es treballà en equip i la coordinació i col·laboració entre els membres del grup.

Un cop la massa estava ben pastada, la vam tapar amb un torcabagues i la vam deixar reposar uns 20 minuts. Passat aquest temps vam poder comprovar que la massa havia crescut molt, gràcies al llevat que li havíem posat. Mentre la massa anava tova, cada nin/a anava dissenyant la seva minipizza i elegint els ingredients, fent bocinets ben petits. Per ajudar-los, la dinamitzadora va imprimir diversos dissenys de minipizzes trets d'internet per anar donant més idees als joves (cares, animals, lletres ...).

Després, la monitora els donà una boleta de massa de pizza per aplanar amb l'aprimador i donar-li forma amb un motlle rodó. A sobre hi van col·locar els ingredients, moment en què es desenvolupà una creativitat extraordinària.

A mesura que s'anaven acabant les creacions dels nostres artistes culinaris, s'anaven ficant dins el forn les minipizzes. Uns minuts després ja les teníem cuites i a punt per menjar.

Un cop cuites, vam gaudir d'un berenar/sopar al Casal dels Joves amb les creacions dels nostres joves i amb refrescs. Alguns van optar per portar-ho a casa i ensenyar als pares el taller que havien après a fer al Casal de Joves d'Algaida.

Els nins/es van gaudir moltíssim del taller gastronòmic i va ser una experiència que, sense cap dubte, el Casal de Joves tornarà a repetir.

Volem agrair a na Cati Rigo i na Neus Vidal la seva col·laboració com a monitores en aquest taller, sense elles no hauria estat possible.

Us deixam la recepta de la massa de minipizzetes per si la voleu fer a casa.

Recepta Massa de Pizza (20 minipizzes, aproximadament)

Ingredients:

1 kg de farina
1/2 l d'aigua tèbia
50 ml d'oli d'oliva verge extra (una tasseta de cafè)
25 g de llevat
Sal (una cullerada gran)

fet.

3. A un bol a part, foneu el llevat amb l'aigua tèbia.

4. Afegiu-hi la mescla del llevat amb l'aigua tèbia al bol de la farina i l'oli.

5. Afegiu-hi la sal.

6. Pastau bé la massa a fi que tot quedi ben mesclat.

7. Deixau-la reposar uns 20 minuts amb un torcabques a sobre perquè reposi.

Elaboració:

1. Posau la farina dins un bol i deixau-hi un forat en mig.

2. Abocau l'oli dins els forat que hem

A continuació podeu veure dues imatges dels diferents concerts que ha programat l'Associació de la Banda de Música d'Algaida durant el mes de maig. La primera correspon a la interpretació de l'obra d'Igor Stravinski, Què val un violí, una adaptació lliure de Miquel Mestre, al Casal Pere Capellà dia 11. I la segona és del concert que la Banda de Música d'Algaida oferí a l'església parroquial dia 19 de maig. Les fotografies són de na Jerònia Pou.

Mes de Música a Algaida

ENTREVISTA AL PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA DE MALLORCA

(Descarregada d'*arabalears.cat* dia 29 de maig de 2012)

RAFEL OLIVER: "La premsa de proximitat serà la darrera a desaparèixer"

MERCÈ PINYA

Entrevistam el president de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca i director de la revista *N'Alí*, Rafel Oliver. Parlar de la premsa forana de Mallorca és parlar d'una premsa arrelada i amb una difusió molt alta: un tiratge global de més d'un milió d'exemplars l'any.

Trenta-nou publicacions per a cinquanta-tres municipis?

Nosaltres calculam que arribam a un 60% de la població de fora de Ciutat. Aquesta dada és molt important. Estam parlant que si a Palma hi ha 400.000 habitants, a la Part Forana deuen ser uns 600.000. Per tant, ens referim a unes 400.000 persones que segueixen aquestes publicacions. Consider que és una arribada forta.

Ocupau un espai que la premsa insular o més generalista és incapaç d'assolir?

És complicat des de Ciutat informar del que passa als pobles, encara que hi tinguis un corresponsal, perquè potser no en pots dur el dia a dia. La informació que publiquen els diaris i la que traïem nosaltres és completament diferent, però és com ha de ser. És ver, tanmateix, que darrerament hi ha moltes informacions que les proporcionen els mateixos ajuntaments, i no sé si és ben bé aquesta la funció que han de fer els diaris. Acaben fent una feina de transmissió dels gabinets de premsa.

Com es ressent la premsa forana de la crisi econòmica i de la crisi del periodisme?

La premsa forana se'n ressent, però d'una manera menor. Les publicacions continuen igual, l'única

cosa és que s'han d'anar adaptant. Ara fas menys pàgines, treus un poc de color o t'ajustes una mica a les tarifes d'impremta. Han baixat les campanyes de publicitat, però les revistes es mantenen. De fet, les baixes que hem tingut no han estat per cap motiu econòmic, sinó perquè les persones que ho duïen ho han deixat.

La premsa forana està envellida?

Sí, no ho podem obviar. Hi ha moltes publicacions que fa molt de temps que les du la mateixa persona, o les mateixes dues o tres persones, però això va canviant. Les noves, com *Díngola* o *Card.cat*, surten gràcies a grups nous de gent. També tenim les de l'OCB, que ja no és una sola persona, sinó que és la delegació de l'Obra d'aquell poble. És una mica heterogeni, tenim de tot, però és cert que hi ha publicacions que acaben esdevenint el projecte personal del seu fundador.

Com se'n pot aconseguir el relleu

generacional?

Amb periodistes joves que tinguin il·lusió per agafar-ne les regnes. La majoria d'aquests mitjans no estan professionalitzats i molts no poden contractar ningú. Llevat dels 6 setmanaris que tenim, les revistes mensuals o trimestrals no tenen mitjans per solucionar-ho.

Moltes de les publicacions funcionen a força de voluntarisme. Creis que és sostenible aquest model de periodisme?

Sí, sempre ha estat així. Ara tenim quatre setmanaris semiprofessionals, però la resta, el 90%, funciona d'aquesta manera perquè els interessa dur a terme aquesta tasca i no han fallat mai. La professionalització de la premsa forana no és un requisit indispensable per a la seva supervivència.

Quantes publicacions han fet el trànsit a digital?

La digitalització no és indispensable, però no quedarà més remei que fer la transició de paper a digital. Això ja no és el futur, és el present. És una substitució tecnològica que vindrà tota sola. Està passant ara: dels 39 que som, ja n'hi ha 3 que són exclusivament digitals, n'hi ha 8 o 9 que ja tenen doble format, i això ja no ho atura ningú. És un procés que està en marxa i que no té res a veure amb la premsa forana. Arribarà un moment que serem tots digitals, no té aturall.

Quina perspectiva teniu ara que els ajuts institucionals s'han acabat?

Hem quedat anorreats, hem acabat a zero, i això que els anys de bonança ja només rebíem les miques del que percebien altres mitjans, concretament el 0,1%. Així i tot,

algun any havíem arribat a manejar 300.000 euros, que era molt poc comparat amb el que rebien alguns diaris, però que a nosaltres ens anava molt bé. Així, potser un setmanari podia tenir al cap de l'any 6.000 o 7.000 euros, amb els quals pagaven la impremta o podien tenir color.

L'administració té deutes amb vosaltres?

Fa uns dies cobrarem 65.000 euros que ens devien de l'any 2010, però l'administració encara ens deu la subvenció de 2009. Són 56.000 euros que ara ens diuen que no ens volen pagar, tot i que nosaltres no ens rendim i hi lluitarem. A partir d'ara només ens queda poder continuar gràcies a les campanyes de publicitat. Els ajuts directes pensam que s'han acabat per sempre.

Es poden convèncer els anunciants que la web també és viable?

Sí, per la relació de confiança amb els petits anunciants. Estic segur que la premsa forana serà la darrera a desaparèixer. Allò que es publica a la revista del teu poble no surt enlloc més. Totes les realitats d'aquell nucli, encara que siguin petites, són importants per als seus lectors. L'èxit és automàtic perquè reflecteix el que fan les persones que viuen en una comunitat petita. I això és el que interessa.

"LLIÇÓ" DE LLENGUA I D'HISTÒRIA

La llengua catalana que s'ha parlat des de fa segles a la Franja d'Aragó, s'anomenarà a partir d'ara LAPAO (Llengua Aragonesa Pròpia de l'Àrea Occidental), per decisió imposada pel govern aragonès del PePé, que deixa de banda totes les realitats científiques que afirmen els entesos en la matèria. És un altre atac a la unitat de la nostra llengua promoguda pel Partit Popular, que ve a sumar-se als que patim a les nostres Illes i als que, des de fa anys, suporten els catalanoparlants del País Valencià. Davant d'això, ni un pas enrere; hem d'emprar més que mai la nostra llengua al carrer i no girar-la davant cap imperialista; que la girin ells. Ara em ve a la memòria, parlant de l'Aragó, un fet del qual vaig ser testimoni, de l'odi anticatalà que impera a l'estat espanyol. És allò que deia Machado: "España desprecia cuanto ignora".

Va succeir fa un parell de mesos durant una visita a la catedral d'Eivissa, on hi havia un grup de turistes de la tercera edat, que després vaig saber que eren de Toledo. Escoltaven un guia que els explicava la història d'aquell temple i detalls sobre la conquesta catalana d'Eivissa de l'any 1235. "¡Ya está otra vez con los catalanes. Que no eran catalanes, hombre! ¡Que eran aragoneses. Que Cataluña no ha sido jamás un reino!", va dir devora meu i en veu alta un senyor que duia la veu cantant d'un grupet de tres matrimonis i, quan el guia acabà el sermó, es dirigí cap a ell per demanar explicacions sobre el que acabava de dir. Per curiositat, vaig quedar vora el grupet per veure com acabaria la disputa i els vaig comentar que el guia, al meu parer, no havia dit cap disbarat. I un d'ells: "que mi amigo es profesor jubilado de instituto, licenciado en Historia y sabe lo que dice". Quan el professor tornà, els va dir: "Ese tío es un catalanista-separatista, i sigue erre que erre con sus mentiras". I l'altre: "Pues ese señor, dice que el guia tiene razón", li va dir referint-se a mi, convidant-lo a que em donés una lliçó.

Jo, després d'escoltar el seu raonament, em vaig fer passar per eivissenc per replicar i li vaig dir, en castellà naturalment: "Com és possible que els conqueridors fossin aragonesos si aquí des de llavors, i ja fa prop de vuit-cents anys, que parlem en català. Seria el mateix cas com si vosaltres, els castellans, quan conqueríreu Amèrica, haguéssiu ensenyat català als indígenes d'allà". Us promet que va quedar sense paraula, sense saber què dir i vaig aprofitar per clavar-li l'estocada final: "Passa que la Història la mal escriuen els vencedors i *con reglones torsidos*".

Supòs que, en quedar-se sols, aquell professor els degué dir de mi als seus amics, que jo també era un *catalanista-separatista*. Degué ser de les poques veritats que va dir dins la catedral d'Eivissa, aquell matí.

MIQUEL SASTRE PUJOL

Incidint en el tema encetat per l'escrit d'en Miquel Fiolet, us oferim aquest altre que ens ha fet arribar per internet un grup de lectors de Jesús Moncada, que també promou una campanya de protesta pel tema del LAPAO.

REIVINDIQUEM EL CATALÀ DE JESÚS MONCADA. NO AL LAPAO

Els lectors i lectores del gran escriptor mequinensà Jesús Moncada rebutgem absolutament la ignominiosa llei que promou la fragmentació de la llengua en

anomenar LAPAO a la llengua catalana de la Franja. Aquest nom no és només un insult per als parlants de la llengua catalana, és també una estratègia de desmembrament d'una realitat cultural que ens uneix arreu dels territoris de parla comuna.

El genocidi cultural que s'aplica deliberadament atempta contra la literatura i esbiaixa un cànon literari comú que ha bastit la llengua catalana gràcies a la riquesa dels mots emprats per escriptors d'arreu. Jesús Moncada, aquest gran artesà de la llengua, ha aportat al cànon literari català una gran diversitat de mots i d'expressions del català occidental, per la qual cosa ha enriquit el vocabulari i ha creat lligams entre els territoris de parla catalana que, sistemàticament, s'intenten de trencar.

Si us voleu adherir a la campanya de denúncia de la vergonyosa llei, podeu entrar al web:

<https://sites.google.com/site/moncadanolapao/>

Nota: Jesús Moncada, a més d'un gran novel·lista, era també un bon dibuixant. Aquí teniu un dels nombrosos autoretrats amb què signava els llibres que regalava als seus amics.

Imatge de part dels algaidins que assistiren a la cadena humana que dia 4 de maig tancà -de moment- els actes reivindicatius del Correllengua 2013.

Activitats previstes per al mes de juny

Excursió: dia 15 de juny farem la darrera sortida de la temporada 2012-2013. Anirem per la zona dels Tossals i farem un recorregut circular: Font des Nogué – Coll des Coloms – Cases Velles des Tossals – Pas Llis – Coma des Ases – Font des Noguer. Sortida de Plaça a les 8.30 h.

LA IGUALTAT, UN OBJECTIU COMÚ.

"El patriarcat, la cultura androcèntrica i heterocentrista negadora de la diversitat i la llibertat, discriminadora cap a les dones i destructiva cap a totes les persones, enfonsa les seves arrels en la profunditat d'una història mil·lenària que, al llarg dels temps, s'ha expandit transversalment per totes les societats del nostre planeta."

Aquest és un paràgraf del document d'AHIGE, **"PER UNA IGUALTAT INCLUSIVA. La perspectiva integral de gènere"**. En diverses ocasions s'ha fet i se seguirà fent referència a aquest document, com a font destacada d'aportacions fruit d'un treball col·lectiu efectuat dins de l'associació.

Cal subscriure que la IGUALTAT de gènere esdevé un objectiu comú; en aquest temps de tantes tribulacions sociopolítiques, esdevé una aposta i un compromís. Des dels poders públics, el Govern de Madrid, i en la seva competència el de les Illes, fugen sovint del que hauria de ser la ruta de la igualtat de gènere. Diverses propostes actuals ens indiquen un risc molt alt de retrocedir en drets assolits. Per citar-ne alguns:

- La llei Wert en matèria educativa: amb la retirada dels models educatius lligats a l'àrea d'educació per la ciutadania, amb el que podia comportar d'avanç en coeducació. Quan ara els nous posicionaments, a més, faciliten i cerquen promoure la segregació per sexes.
- La proposta del ministre Gallardón sobre la limitació del dret a decidir per part de les dones quant a l'avortament. Els intents de canviar drets constitucionalment assolits com és el cas del matrimoni de les parelles homosexuals, amb una forta oposició per part dels jerarques del catolicisme, entre d'altres.

Clarament, uns i altres són alguns exemples que esdevenen camins inversos a un objectiu comú que possibiliti construir una societat igualitària, que vagi creixent profundament en una perspectiva de tolerància i respecte. Una convivència sovint més sàvia que el que dicten els governants; amb les seves intromissions, capaços de generar dificultats i problemes, que fan aflorar discòrdia, des d'un adoctrinament que pot esdevenir pervers socialment.

Us recordem el nostre correu: illesbalears@ahige.org

ENTREVISTA A FRANCESC MIRALLES

Com fa uns mesos, de nou una nova entrevista a un home que ens aporta la seva visió referent.

1. Què és per a vostè la igualtat? Quin es el millor camí per arribar-hi?

Potser la igualtat sigui l'objectiu estratègic o de referència que cal assolir per fer possible un sistema democràtic. La igualtat entre individus representa la igualtat d'oportunitats, d'esforços, de drets, d'obligacions que qualsevol societat democràtica ha de promoure. El millor camí per arribar a assolir una vertadera situació d'igualtat és aquell que es recorre de manera compartida entre molts ja que la igualtat no entén de parcel·les de poder, gestió o reflexió, ja que ha de ser transversal a tots els àmbits de la vida.

2. La crisi, és una amenaça o una oportunitat per a la igualtat?

La crisi, en general, l'hauríem d'entendre com un espai d'oportunitat per

rompre models i estructures que fins al moment eren inamovibles. La crisi permet reflexionar i posar a l'ordre del dia aspectes que fins al moment generaven consens. Per tant, jo entendria la crisi com un període d'oportunitat per aprofundir cap a majors espais d'igualtat entre les persones.

3. Està canviant el model "d'home tradicional"? Estan canviant els homes?

És evident que el perfil o model d'home ha canviat i evoluciona constantment, així com la societat i l'entorn en què vivim. El concepte d'home tradicional canvia al mateix ritme que canvia el model de societat, d'escola, de família, de país. Efectivament, pens que el model d'home ha canviat i canviarà en el futur cap a assolir majors graus d'igualtat, en aquest cas, de gènere.

4. Què podem fer per a tal d'implicar més els homes en la construcció de la igualtat?

Sense cap dubte, pens que es tracta d'intervenir en aquests aspectes a l'escola, als infants, a les famílies i promoure accions propositives des de les administracions. La nostra societat en general requereix una reflexió, anàlisi i inversió en temes d'igualtat que no s'han d'aplicar sectorialment, sinó transversalment, per intervenir en tots els àmbits de la nostra societat, i en aquest aspecte tant l'home com la dona hi tenen molt a dir. No entendria aquest nou paradigma sense la implicació directa de tots i totes.

5. AHIGE, en el seu manifest "Per una Igualtat inclusiva", proposa que les polítiques d'igualtat siguin elaborades tenint en compte tant dones com homes. Quina opinió té al respecte?

Efectivament, estic completament d'acord ja que és evident que la diferència i la diversitat ens enriqueix com a persones i com a societat. Cal treballar per complementar i crear complicitats entre homes i dones.

6. Quins són al seu judici les causes de la violència de gènere? Què poden fer els homes enfront d'això?

Qualsevol acte de violència que es fonamenti en el gènere és sinònim d'ignorància, feblesa o misèria. Per a mi, la causa principal és l'existència d'un model de societat arcaic i retrògrad, controlat i dominat per l'home i que, aquest, lluita per mantenir el seu estatus de dominació i control contra les subordinades, les dones, amb l'aplicació de la violència.

Per tant, crec que és amb la col·laboració i implicació d'homes i dones que es podrà rompre aquest model social que evoluciona favorablement, però pot ser que no al ritme que tots voldríem.

7. Relati algunes coses més sobre la seva feina, la seva activitat...

La meua ocupació, en aquests moments, és dirigir l'Ajuntament d'Algaida a través del càrrec de batle. Aquesta és la meua segona legislatura com a batle i la tercera que dedic a la gestió municipal.

Aquesta gestió la realitzo amb un equip d'homes i dones que, entre tots, promovem el canvi i l'evolució de la nostra societat cap a un model més just amb la promoció de la igualtat entre els ciutadans i ciutadanes del nostre municipi.

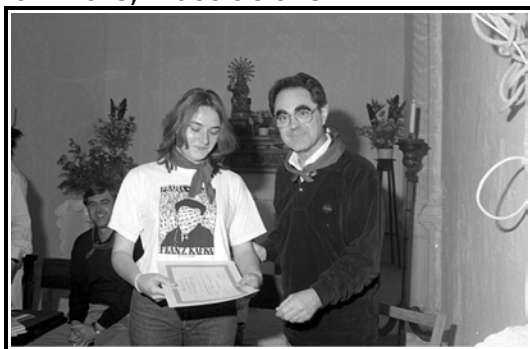
PERE FULLANA FALCONER

Salsa violeta

PRESENTACIÓ DE LA NOVEL·LA DE NA MARIA COLOMA MAIRATA

El periodisme ofereix l'oportunitat de cercar històries a la vida real i per això vaig escollir llicenciar-me en Periodisme i també en Humanitats. Al marge de la realitat, però, sempre he creat històries de ficció. Des de petita m'han agradat els relats, les fabulacions, les històries que s'amagaven a cada roldada a la fresca del poble, les dones majors explicant vells rancors, històries d'amor, decepcions, nissagues familiars, frustracions...

Al 2001 vaig guanyar, amb 17 anys, l'Accèssit als premis de Castelltix. Aquí vaig conèixer l'escriptor Gabriel Janer Manila. Més tard vaig guanyar concursos de narrativa a Lluçmajor i a la meua universitat, fins que l'any 2009 vaig quedar finalista dels Relats Bellver, al *Diario de Mallorca* i vaig obtenir el primer premi al Certamen de Narrativa Castelltix.

Arran d'aquest concurs, vuit anys més tard, em vaig retrobar amb l'escriptor Gabriel Janer Manila. A dia d'avui, gran amic. Ell ha col·laborat recentment en el booktrailer realitzat per Gemma Puri i Sandra Christiansen de la novel·la *L'ànima Lliure*.

La història transcorre pels carrers de Pere Garau, Jacint Verdaguer, Manacor i S'Arenal. Aniré informant de com avança tot plegat. Està previst que el llibre es publiqui el mes de juliol. Si voleu descobrir més coses, podeu consultar el blog <http://etsunaanimalliure.wordpress.com/> i, a més, també a través de Facebook i Twitter. Hi haurà moltes sorpreses.

Twitter: @LAnimaLliure

FACEBOOK: <https://www.facebook.com/LAnimaLliure?fref=ts>

Vicent Andrés Estellés (Burjassot, 1924-1993), de la mateixa manera que Joan Fuster, Manuel Sanchis Guarner i tants d'altres, va patir en vida violència verbal i física a causa del seu compromís amb la llengua, amb la terra. Ni de mort, el poeta s'ha alliberat dels atacs ultradretans: el monument que el seu poble natal li ha dedicat és objecte de freqüents atemptats. Però parlem de poesia. L'obra d'Estellés és molt extensa, sovint de caràcter autobiogràfic i hi surten els seus amors, les seves obsessions: la dona, la família, el país, la llengua... I també la mort, a la qual s'enfronta amb humor i ironia. De l'antologia *Mort i pam*, amb poemes seleccionats per la filla del poeta, Carmina, en reproduïm un de dedicat al seu estimat País Valencià, estimat no perquè sigui millor o pitjor, sinó perquè és el seu.

Escric, amb molt d'amor
i demorant-me en el que escric,
aquest poema que voldria ésser
el poema febril del País Valencià.
Ací vaig nàixer,
ací varen nàixer els meus;
ací dessota aquesta terra,
com llànties insomnes,
esperen,
un per un,
la resurrecció de la carn.
Ací he cregut
i ací he estimat,
i recorde, a les nits del poble,
aquelles nits d'hivern,
de fred i de prunyons,
en el silenci de certa casa, a
Burjassot,
resseguint, amb els dits, unes
paraules
rupestres, ancestrals, asproses,
que qui sap d'on venien.
Com en el mur d'alguna cova:
tímidament,
tocava mare.
Aquest és el meu lloc
i el lloc dels meus;
d'ací ningú no ens ha de treure.
Romandrem ací.
En aquest pam de terra,
brusc i tendre, divers,
fins al moment mateix de la nostra
mort.
No és una decisió
presa en un moment determinat;
està determinada pel déus.
Obscurs, obscurs,

i els obeïm, els acatem,
mentrestant fem les nostres coses.
Un tros només d'aquest país
és aquest poble;
en ell, però, toquem tot el país;
la serra de Mariola
l'Aitana de llegenda,
la serra de Penyagolosa,
la costera del mar,
unes formes de vida
i de rebre la mort quan Déu ho mane.
No és millor ni pitjor aquest país;
molt senzillament és el nostre,
el teu, el meu.
No el defensem encara;
tractem només, tu, jo i aquell,
d'afirmar-lo,
de dir-lo.
Per això aquest cant que inici
voltat, com per gresols humils,
per uns quants noms il·lustres
que m'hauran de guiar
a través de la nit,
a través del país
del nostre poble.
Ací em pariren i ací estic.

Monument a Vicent Andrés Estellés. Burjassot.

UN PESSIC DEL MÓN... AMB NA BARBARA VON SIEBENTHAL

Ens trobam amb la convidada d'aquest mes a un cafè de la plaça un divendres horabaixa. Per variar, arribam un poc tard i na Barbara ja ens espera asseguda a la terrassa, però trobam que fa un poc de fred i ens decidim a entrar i començar la nostra conversa...

Segons ens vares comentar per telèfon, acabes d'arribar de passar un parell de dies amb la teva família a Suïssa... Parla'ns un poc de la teva terra.

Els meus pares viuen a una zona rural anomenada Bärenwart a la comunitat de Rüscheegg que pertany al cantó de Berna (a Suïssa hi ha 26 cantons i es parlen 4 llengües diferents). És un lloc molt tranquil, tot ho tenen molt net i ordenat. La gent de les grans ciutats ha canviat molt, però al poble encara es saluda tothom, es donen suport els uns amb els altres. A la meua zona la gent viu de la pagesia i del ramat a unes granges molt grans un poc separades les unes de les altres, però tothom s'ajuda i comparteix les lletugues, els ous... i tot el que els sobra.

Amb un lloc tan idíl·lic per viure... per què i quan decideixes anar-te'n?

A Suïssa vaig estudiar infermeria i quan vaig acabar vaig decidir ampliar estudis al Canadà, on vaig viure 2 anys. Després vaig voler aprendre espanyol i vaig viure dos anys més a les Illes Canàries i allà vaig conèixer el meu home, en Joan Wernike.

Els pares d'en Joan ho varen perdre tot amb la Segona Guerra Mundial i varen haver d'emigrar d'Alemanya. Varen començar de zero una nova vida a les Illes Canàries. En Joan ja va néixer a Espanya, però parla l'alemany de Berlín tan correcte com els mateixos berlinesos.

I quant de temps fa que viviu a Mallorca? Vàrem arribar el 3 d'abril de fa 25 anys, precisament el dia del meu aniversari, per això ho record tan bé. Els pares d'en Joan també s'havien traslladat un poc abans a Mallorca i mentre cercàvem una casa per comprar vàrem viure uns dies amb ells.

Per què vàreu triar Algaida per viure?

Per un cúmul de casualitats, vàrem veure aquesta finca a devora Son Alegre que ens va agradar molt i en aquell temps estava molt bé de preu. Ens va agradar tant i ens feia tanta il·lusió viure a fora vila que ja ens hi mudàrem tot d'una. Hi vàrem viure fins i tot mentre hi fèiem la reforma de la casa.

Parla'ns un poc de tu: ocupació actual, aficions, família...

Actualment faig feina al Parc de

s'Albufera, on faig un estudi sobre el canvi climàtic per a la Universitat de les Illes Balears. Vaig fer feina uns anys a la clínica veterinària del camí de Cas Brau; també vaig fer feina de professora d'alemany a escoles d'adults. Però, principalment, els darrers 23 anys els he dedicat a les meves tres filles i m'he estimat més no fer feina.

Ara que totes estudien fora de Mallorca possiblement m'hauré de cercar altres ocupacions.

La major, n'Elena, estudia a Londres i té 23 anys; les dues petites, na Carme (21 anys) i na Cèlia (19), estudien a Suïssa i viuen amb els meus pares. D'aquesta manera, encara que les tenguí enfora, sé que fan molta companyia als meus pares que ja tenen 80 i 83 anys, i sembla que ells han tornat joves des que elles viuen allà.

Com te sents vivint entre dues cultures?

No hi trob molta diferència. La gent té un caràcter molt semblant i jo vaig i vénc i no tenc cap problema a cap dels dos països.

Enyores qualche cosa del teu país?

Enyor moltíssim la meva gent, la meva família, allà hi tenc molta gent estimada, pares, filles, oncles, cosins... També enyor molt la neu, jo som esquidora i ho trob a faltar. Tanta sort que a l'hivern hi puc anar un parell de vegades i puc gaudir-ho, ja que tenim les pistes d'esquí a uns 15 minuts de ca nostra.

Quins costums mantens?

Per Setmana Santa pintam els ous de Pasqua, ho segueisc fent any rere any. Ho faig de la manera més tradicional possible, així com ho feia la meva família antigament, amb clovella de ceba i plantes silvestres i d'aquesta manera queden pintats

amb les fulles perfectes, com si ho fes un artista i realment és molt senzill. Si voleu, un dia us ho puc ensenyar, els nins passen molt de gust i quan les meves filles anaven a escola a Algaida jo sempre anava a les seves classes i els ho ensenyava. També el 6 de desembre, el dia que ve el Pare Noel a demanar als nins si han fet bonda, ens reunim en família i feim homenets de pa dolç i ens els menjam amb xocolata. A tots els nins els agrada molt.

Com us trobau vivint a fora vila?

M'encanta viure al camp, m'hi trob més segura que a una ciutat, no tenc gens de por i realment no tenc molta necessitat de davallar al poble, més que per anar a correus. Tenim un hort, un parell de gallines ponedores i fins i tot jo faig també el pa. Ens hi trobam molt bé i tenim molt bona relació amb els veïnats.

Trobes a faltar alguna cosa al poble d'Algaida?

No. En general és un poble que té bastant bé tots els serveis... Bé, excepte el sanitari, crec que amb tants d'habitants hi hauria d'haver major cobertura mèdica tant al matí com a l'horabaixa. Per exemple, a Suïssa a pobles d'uns 5.000 habitants ja tenen uns petits hospitals oberts les 24 hores. Una altra cosa millorable és el transport públic, sobretot amb Lluçmajor, per així accedir a altres serveis que no tenim a Algaida.

Participes de les activitats que hi ha al poble? I a la vida quotidiana?

Fa un temps que no hi particip, estic molt desconnectada des que les nines ja no van a escola a Algaida. Abans participava per tot, anàvem a la Rua, per Sant Jaume les nines feien el Playback... Jo formava part de l'AMIPA, amb el club de volei...

Un pessic del món

però ara fa un temps que no estic implicada en la vida diària del poble. M'adon quan vaig a comprar Es Saig i veig totes les activitats que hi ha, però molt sovint quan ho llegesc ja ha passat la data de l'activitat que m'agrada, com per exemple les excursions de l'Obra Cultural.

Has comentat que fa molts d'anys que vius a Mallorca... Quines diferències trobes entre la Mallorca actual i la que trobares quan vares arribar.

El temps m'ha passat volant. He estat tan capficada amb les coses de les nines, estudis, esports i quasi no he pogut témer-me'n dels canvis. Principalment, la diferència que veig és que la gent ja no es saluda pel carrer, el poble ha crescut i s'ha perdut un poc el costum de saludar-se.

Per altra banda, el que em sap greu és que han desaparegut molts de comerços petits, per exemple a un sol carrer com és el de s'Aigua abans hi havia un forn, una merceria, una fruiteria... I ara molta gent va a l'Eroski.

Ens agradaria que ens contessis qualche anècdota divertida, qualche mal entès amb la gent del poble, pel fet de ser d'un altre país.

No record cap anècdota en concret. Però en general el que em passa és que gràcies a les nines amb l'escola

he après el català, l'entenc i el llegesc, però també "gràcies" a elles no el parl, perquè sempre s'en riuen de jo i ara em fa molta vergonya parlar-lo.

La gent tampoc m'ha ajudat a practicar-lo, perquè per exemple quan vas a comprar el pa veuen que et costa un poc parlar català i tot d'una giren cap al castellà, ho fan per ajudar-me però en aquest cas no m'ajuda gaire.

Una cosa curiosa és que quan em vaig casar (que per cert, em va casar el teu sogre, en Joan Mulet que en aquell temps era el substitut del Jutge de Pau), vaig adquirir el permís de residència; però per tenir la nacionalitat espanyola havia de renunciar a la meua nacionalitat suïssa, ja que no està permès mantenir la doble nacionalitat, a més et feien jurar bandera i jo per qüestió de principis no vull jurar cap bandera ni la d'aquí ni la del meu país. Des de fa uns 5 anys ja tenc el permís de residència indefinit i mantenc la nacionalitat suïssa, amb l'inconvenient de com que és un país extracomunitari no puc votar, però en canvi tenc tots els altres drets com a ciutadana.

A què t'has acostumat tot d'una?

A la vida al camp, als veïnats, els de Ses Cases Noves, els de Son Alegre... Les meves filles han après moltes coses dels veïnats, ens han ajudat amb elles i encara ens ajudam si hem de menester res.

A què no t'acostumaràs mai?

Mira, hi ha una cosa molt curiosa que no la puc entendre... Tu saps per què la majoria de cases tenen sempre les persianes tancades, encara que hi visqui gent? És una cosa que no m'explic, de dia i tot! A vegades he anat a ca qualcú i tenien les persianes tancades, en lloc

d'aprofitar el sol de Mallorca!!

I a nivell gastronòmic?

M'agraden tots els plats mallorquins menys el frit... i tot el que està fet amb xot... Pensa que jo me vaig criar entre ovelles i cabres (com na Heidi) i per res del món en menjaria! Ha, ha, ha!

Parlant de gastronomia... ens pots recomanar qualche plat típic del teu país?

Clar! Us explicaré la recepta del pastís de ceba, molt conegut arreu de Suïssa i especialment a Berna, perquè hi ha un mercat tradicional un cop a l'any i es diu "El mercat de la ceba". És un ingredient molt apreciat i econòmic. Esper que us agradi.

BÄRNER ZIBELECHUECHE PASTÍS DE CEBA DE BERNA

Per a la massa:

- 40 g mantega
- 40 g saïm
- 175 g farina
- ½ litre d'aigua
- ½ culleradeta de sal

- 1 motllo rodó de 24 cm Ø
- 350 g ceba
- 70 g bacó trossejat
- 40 g formatge gruyère ratllat
- 0,1 l de llet
- 0,1 l de nata

- 50 g d'ou
- 20 g farina
- ½ culleradeta de sal
- Pebre bo blanc
- Nou moscada
- Pebre bord

Per fer la massa mesclam amb les mans la mantega, el saïm i la farina fins que quedi homogeni. Hi afegim l'aigua i la sal. S'ha d'amassar poc. Estiram la massa dins un motllo rodó prèviament untat i la deixam reposar tota la nit.

Al dia següent, punxam la massa amb una forqueta i encalem el forn a 190°.

Fregim (no gaire) el bacó i la ceba tallada a la juliana d'uns 3 mm. Els deixam refredar, hi afegim el formatge i ho repartim per damunt la massa.

Dins un recipient hi posam la resta d'ingredients i els capolam amb el braç elèctric. Els repartim per damunt la ceba i el bacó.

Posam els pastís a la part inferior del forn uns 40 minuts.

Serviu-lo amb ensalada.

E Guete! Bon profit !

**CATALINA CAPELLÀ,
XALETA**

**MARGALIDA PUIGSERVER,
DE BINICOMPRAT**

Fa anys

Fa 296 anys. -Que els robatoris i la inseguretat ciutadana no són cosa nova i que vénen d'enrere és cosa sabuda; avui ho comprovarem i per fer-ho anirem a l'any 1717. Un primer exemple: "me a donat clam com la persona de pera munar estel que en la nit passada anà un home a casa sua cosa de 3 hores de la nit y los va fer obrir y després els apuntà une caremina de pom y los va fer ensendre el llum y los regonegué tota la cassa y los robà una cape de burell ros nova; on tenien los dinés y se los digué que no tenia dinés y denprés me robaren uns calsons prims, unes entipares, unas sabates y unes calses de lana; las sennas del dit ladre són les sigüens: ere el dit ladre un home de mediana estature y moreno, el qual portave una capa y berret, un gibó vermel, un justicoro burel, uns calsons de llista menude, unes entipares y sabates negres". Fixem-nos que el lladre anava armat amb una carabina i que el producte del robatori és bastant magre, a les cases no hi havia doblers; el "justicoro" és un justacòs, un guardapits de pagès.

També denuncia un robatori en Macià Garau "Gardutxo" que diu que " li han huberta la sua cassa y li han robat lo sigüent: 4 llensols dos de brinet y dos de fil y cotó y un mantell husat y unas faldetes de llista husades y 9 almuts de siurons".

Uns traginers denuncien que "en el camí de muntañe baix del camí de manacor en dret de lo ostal dit den Michel Gaspar es trobava un jove qui robava"; s'organitza una partida i es trobaren "Antoni Cantelops fill de Guillem qui habita en la possetió el caragol de Dn Sr Antoni Gualdespuix y nos digué que el dit lladre li here sortit en el portell de ses llebres de la possetió el Refalet junt en lo camí de Ciutat qui va a pina (...) y lo féu devallar de una mula ha ont colcava (...) y després li féu treure la corretja, un justicoro burel de fil y llana y després li feia treure la camisa y lo dit Antoni cantelops nou pogué sufrir llansesi y basteli a una caramina que aportava y aquí comensa a ferrar-se y després lo dit cantelops li basta a la culata dela carabina qui estava barres altes y li féu girar la boque devés el lladre y li tocà el punt y la carabina destengué y en lo regirament li'scapà; fa una descripció molt completa de la carabina que queda en poder seu; després cercaren "per totes aquellas garrigues y no lo havien pogut trobar y diuen que és un jove de Senselles qui

és estat soldat y diuen que és fuit del regiment".

Segueixen les declaracions d'uns traginers de Sóller que també s'havien topat amb el lladre.

Es veu que els lladres actuaven sempre amb nocturnitat i a vegades ho

feien en grups d'unes quantes persones. I així trobam que "ha donat clam la persona de fss. Oliver treginer de la Villa de Sóller que venint de felanix pel camí Reyat havent pessat lo ostal den munar cosa de 200 passes dins el terma de la villa de Algayda de cosa de dos hores de nit li surtiren sinch homens cosa de una hora lluny de la villa de Algayde; de los sinch en vax veure dos qui haportaven armes, un portava hune carembina y lo altre porta dos arcabustos molt luents y en la carebina li tomen el capell y li robaren 180 sous"; la descripció que en fa és molt imprecisa: "ni havia un qui portave un gipó blanch y tots portaven capes burelles (de color obscur), berret, une galtere, antiparres y sabates y no sé quines robes portaven per quant nols vax veure desbrigats sinó ha un qui aportava gipó blanch y arribant en la vila de Algayde 3 hores de nit vax encontrar la ronda".

Podríem citar més casos semblants a aquests de com és de vella la inseguretat ciutadana; pensem que tots els que hem citat succeïren el mes de setembre de 1717.

PERE MULET

Nota de la Redacció: Ja haureu endevinat que, per a il·lustrar aquesta secció, a la pàgina anterior, no hem triat una foto de fa anys, sinó d'avui mateix, com aquell que diu. És del dia de la 2a Fireta Artesanal i és obra de na Maria Antònia Mulet.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

Completam aquest noticiari de la Delegació d'Algaida de l'Obra Cultural començat a la pàgina 21, amb una foto de Jerònia Pou corresponent a la tradicional venda de llibres en català, emmarcada dins els actes de la Festa del Llibre i organitzada el passat dia 19 de maig per la nostra delegació, la Biblioteca Municipal i la llibreria Sol Ixent.

LA LLUM DEL SOL... POT SER MOLT DOLENTA

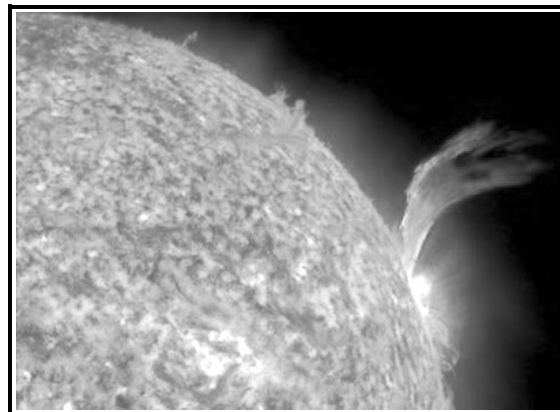
El mes de maig que hem passat ha estat ben entretingut en qüestió de fenòmens astronòmics, ja que mentre la Terra va girant, i les nostres vides avancen, de tant en tant algunes coses ens recorden que no som nosaltres qui controlam tot el que ens envolta, i que som molt petits en aquest Univers.

Això ens ho va mostrar un dia d'aquests un presentador qualsevol, d'un canal qualsevol, que anunciava que el diumenge 26 de maig es va poder observar per tot el món la conjunció de Mercuri, Venus i Júpiter, els quals formaven un triangle. El terme conjunció es refereix al fet que els tres estaven a la mateixa longitud celeste. Segurament molts dels lectors ho véreu o en llegíreu alguna cosa als diaris.

Els tres planetes s'anaven amagant darrere l'horitzó pel mateix lloc on el Sol ho havia fet una estona abans. Aquests varen anar canviant la seva posició en el transcurs dels dies posteriors. A més, l'esdeveniment es va poder apreciar fins i tot en ciutats amb gran quantitat de contaminació.

L'última vegada que es va poder observar aquest fenomen va ser al maig de 2011 i tornarà a ocórrer a l'octubre de l'any 2015. Per tant, podem concloure que més o menys cada 2 anys es poden veure conjuncions entre dos o tres planetes. En canvi, quatre planetes en conjunció són molt difícils de veure, tot i que el divendres 13 de maig d'aquell 2011 es va produir un esdeveniment d'aquest tipus entre els planetes Júpiter, Venus, Mercuri i Mart... Ho recordau?

De totes maneres, si algú es va aturar a observar el de fa unes tres setmanes, també hauria pogut percebre que al sud-est hi havia un altre punt brillant que era Saturn. Per

això, fent un lleuger moviment de cap, tothom era capaç de veure els tres planetes per una banda i Saturn per l'altra: en total podíem haver vist 5 planetes!! (i heu de pensar que la suma està ben feta perquè per si no ho recordau vivim damunt un planeta).

Aquests planetes, però, no podrien observar-se si no fos perquè projecten la llum que els envia el Sol. Per això, aquesta estrella, la més propera que tenim, és un element a tenir molt en compte. Sobretot des que a la matinada del dia 14 de maig hi va haver una erupció colossal, i el més curiós és que aquesta era ja la tercera en menys de vint-i-quatre hores! A més, la varen registrar dins de la tempesta solar més poderosa en el que duim d'any!

Aquesta tercera erupció va etiquetar-se com a flamarada solar de tipus X3.2, una de les més poderoses que pugui llançar la nostra estrella, segons els astrònoms.

Les altres dues erupcions varen ocórrer la nit del 12 al 13 de maig, però encara que no foren tan potents, estaven originades totes en una mateixa taca altament activa en el costat esquerre de la cara del Sol oposada a la Terra.

La taca solar on sortiren aquestes erupcions, podríem dir que no "ens apunta", cosa que va ser tota una sort, ja que quan aquestes erupcions

ocorren en la direcció cap a la Terra, les tempestes solars de classe X poden presentar perills per als astronautes i satèl·lits en òrbita, i interfereixen a les comunicacions i els senyals de geoposicionament dels satèl·lits. També poden causar fenòmens lumínics en el cel semblants a les aurores boreals o australs, quan les partícules solars bombardegen l'atmosfera.

Els científics han donat recentment a la taca solar activa la designació de AR1748, i és una de les nou taques solars actives

numerades i visibles a la superfície del Sol.

Per aquest motiu, al principi de l'escrit comentàvem que encara que vulguem pensar-ho, no podem controlar-ho tot, i aquests fenòmens, encara que es vegin molt lluny, serien capaços d'afectar, i molt, la nostra vida; ja que unes dosis grans de la radiació que llancen aquestes erupcions, pot arribar a matar alguns animals en un instant, o causar-nos danys als nostres cromosomes i altres malalties greus.

G. S.

EL RACÓ DE LA GLOSA

(1)

El cas Bárcenas ha tornat;
no el pogueren fer callar,
tots els que varen cobrar,
sous en negre, quin forat,
i d'aquests, res declarat;
començant pel president
Rajoy, exemple vivent,
de polític mentider,
'gafat per l'ex-tresorer,
pels dallons, estretament.

(2)

El PePé de l'Aragó
el LAPAO s'ha inventat,
i no és per casualitat;
és per crear divisió,
debilitat, defunció.
Però devers l'Argentina,
na Kirchner, cosa fina,
l'ARGENTÍ vol separar,
i aviat podran tastar,
la pròpia... medicina.

(3)

A Bangla Desh, l'accident,
quan s'esfondrà un taller
de roba, més d'un miler
de morts, ferits, patiment;
però hem de fer esment
a les causes principals:
l'estat ruïnós dels locals,
i els treballs d'esclavisme,
fets al germà proïsme,
per les multinacionals.

(4)

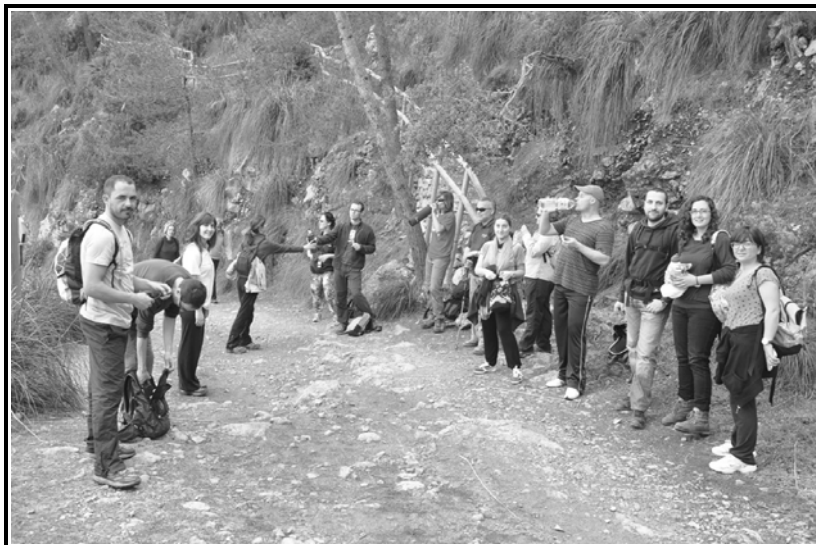
La llei Wert d'Educació,
és imposar ideologia;
és la nacional-mania
lleï d'espanyolització.
Ei, diu la Constitució!,
que tant defensa el PePé:
"s'han de protegir també,
altres llengües de l'estat",
i en lloc de fer-nos costat,
"mando, ordeno i... callaté!".

F. T.

El racó de la glosa

Plana pinera

A Pina, aprofitant el bon temps, aquesta primavera ens hem animat a fer excursions.

Dia 4 de maig anàrem al Cap Pinar, al municipi d'Alcúdia. Vàrem deixar els cotxes a l'ermita de la Victòria i d'allà vàrem anar caminant fins al cim de sa Penya Roja. Hi berenàrem i, després de reposar

forces, encara vàrem pujar la talaia de la Victòria. D'allà tornàrem cap a l'ermita i, per acabar, després d'aquesta llarga però agradable caminada, dinàrem a la platja de s'Illot de la Victòria, tot i que ningú no es va animar a nedar.

Durant tot el camí vàrem gaudir d'unes vistes espectaculars i dels comentaris de n'Elionor Serra, a qui volem agrair que ens fes de guia. (Foto d'en Llorenç Oliver).

La següent va ser diumenge dia 15 de maig. Aquesta vegada no anàrem tan enfora, sinó que vàrem arribar fins a les coves de Galdent (al municipi de Lluçmajor). Començàrem pujant el puig Roig, berenàrem a sa Potada des Gegant i acabàrem pujant al puig de ses Bruixes. Aquesta vegada ens va acompanyar en Bernat Servera, que ens feia de guia i ens explicava la història d'aquesta zona. També li volem agrair les seves interessants explicacions. (Foto d'en Jaume J. Pericàs).

I ja estam a finals de maig i començam a pensar en les festes d'estiu. Aquests dies hem fet el primer concurs de dissenys per a les camisetes de les Festes d'Estiu de Pina 2013 i, per ser el primer any, hi ha hagut molta participació. Diumenge,

dia 26 de maig, un jurat format per 6 persones de Pina, de diferents grups d'edat, va votar el millor disseny, que serà la imatge de les camisetes d'enguany. Volem aprofitar per donar les gràcies a tots els participants

Els Merdufais

EI dia 5 de maig, un diumenge horabaixa, la plaça de Pina estava plena de

(Foto d'en Jaume J. Pericàs)

gent, pares, mares, padrins, padrines, veïnats... es va celebrar el final de curs del ball de bot. Els nins i nines ballaren un parell de balls, que han après durant el curs, primer els més petitons i després les més grans, i tots ho feren molt bé.

Per alegrar més la festa ens varen acompanyar el xeremiers de Pina, en Pere i en Sebastià, a qui volem donar les gràcies.

I per acabar la festa, res millor que un bon berenar, fet per les mares de les balladores i els Merdufais per a totes aquelles persones que vengueren a veure el final de curs. Volem agrair en especial, a la professora, na Mariví, la seva paciència i dedicació durant tot el curs. I, per suposat, cal agrair a l'Ajuntament que ens ha deixat el local tot l'any, i ens va tancar la plaça, així tots estàvem més tranquils.

Esperem que l'any que ve ho puguem tornar a celebrar tan bé com enguany.

Ens Agradada

Les iniciatives que sorgeixen per part de persones com col·lectius per tal de donar vida a les activitats del poble i dels piners, especialment als Merdufais, al Pina CF, als Xeremiers de Pina, a en Bernat Miquelet, al COF Pina, i a tots als que dediquen un moment del seu temps al poble. Amb gent activa el poble pot ser més actiu i més viu que mai!

No ens agrada

Volem aprofitar per demanar a l'Ajuntament que, abans que hi hagi algun accident, faci desbrossar les herbes que hi ha devora el senyal d'STOP del creuer de Can Mateu, ja que els cotxes que vénen d'Algaida cap a Pina, en arribar al creuer, tenen molt poca visibilitat i han de sortir molt per veure si poden creuar o no. I, com que ja hi ha hagut bastants d'accidents, val més prevenir...

Pina CF

El Pina CF està només a una passa d'acabar líder de la Tercera Regional. Aquest darrer cap de setmana, el Pina s'enfrontava a Es Figueras contra el líder, amb l'objectiu d'aconseguir almenys 1 punt contra els vilafranquers, ja que amb un partit menys, es posava a tir de dependre d'ell mateix per quedar primers.

El partit contra el Vilafranca començava amb tensió per part dels dos equips, amb una quantitat d'afició que no s'havia vist mai a Es Figueras, però l'alegria arribava primer per als visitants, que s'avançaven al minut 57. El Pina intentava remuntar el partit, i no fou fins al final del partit, al minut 88, quan en Bartomeu xuta un rebot des de fora de l'àrea i el porter vilafranquer no pot fer-hi res per aturar-la, per la quantitat de jugadors que hi havia dins de l'àrea. Un punt que tenia gust a victòria, i que esperam que l'equip aprofiti en aquests 2 darrers partits de lliga.

L'equip dona les gràcies a tota l'afició que va pujar a Es Figueras aquest diumenge, i demana la mateixa energia per als següents partits decisius que fan falta, ja que, amb 4 punts més, ens proclamam líders de 3a regional, una fita històrica per a l'equip piner.

I aquí us deixam els resultats del mes de maig:

Cóndor 3 – Pina CF 1

Cardassar 0 – Pina CF 4

Pina CF 1 – Sóller 0

Pina CF 1 – Vilafranca 1

Se nota, se sent... Pina està present !!

I recorda que, si vols participar en aquest plana, fes-ho a la següent adreça: planapinera@gmail.com

UN PINER XAFARDER

Fires Artesana i d'oportunitats

Fotos de Maria del
Mar Fiolet i
Jerònia Pou

LES PUCES I LES PAPPARRES

En aquest article xerrarem de dos paràsits que infesten tant cans com moixos i que també poden afectar les persones: les puces i les paparres. Hem triat aquest tema perquè molts propietaris de cans i moixos ens demanen què poden fer per prevenir-ne la infestació o eliminar-les. D'altres ja han provat alguns tractaments i no els han funcionat.

Permeteu-me, però, una petita presentació sobre els protagonistes d'aquest article. Tots dos són artròpodes i tots dos s'alimenten de sang. Hi ha diferents espècies de puça i paparra, però a les nostres latituds les puces més comunes són les del gènere *Ctenocephalides* i les paparres més habituals *Rhipicephalus sanguineus* i *Dermacentor reticulatus*. És durant el període d'inoculació-succió que es produeixen fenòmens de tipus irritatiu i al·lèrgic a nivell de la pell i també de transmissió de malalties infeccioses, com ara alguns tipus de cucs intestinals, malalties de la sang, meningitis, etc. Algunes d'aquestes malalties també poden transmetre's a les persones. Per tant, la prevenció i el tractament de les nostres mascotes és la millor manera de protegir-nos nosaltres mateixos.

Tant la puça com la paparra tenen cicles biològics complexos. Això vol dir que perquè un ou arribi a adult ha de passar per diversos estadis intermedis (pupa, larva...). En el cas de la puça hi ha tantes fases intermèdies, que podem dir que per cada puça adulta que detectem n'hi ha cent més a l'entorn i que no som capaços de veure. La rellevància d'aquesta informació resideix en els fets que s'han de tenir en compte a l'hora de fer els tractaments. Les fases intermèdies són més resistents als tractaments i moltes vegades no viuen damunt de les nostres mascotes.

Finalment, hem de saber que les puces i paparres poden colonitzar altres animals com ara xots, conills o rates que actuen com a reservoris d'aquest paràsits.

Els productes per combatre les puces no sempre són actius sobre paparres i a la inversa. Tots tenen poder insecticida i acostumen a produir la mort del paràsit per paràlisi i aturada respiratòria. Cal tenir en compte que a les persones i als animals domèstics també els pot produir efectes semblants si no es respecten les dosis i vies d'administració. Per tant, abans de fer servir aquests productes, llegiu bé les instruccions per saber com s'ha d'aplicar, però sobretot si és apte per a ser aplicat directament sobre animals vius i si es pot utilitzar en l'espècie a la qual pertany la nostra mascota. Pensau que els moixos tenen el costum de fer-se nets llepant-se tot el cos i d'aquesta manera poden ingerir productes potencialment verinosos. En cas de dubte, acudiu al vostre veterinari.

En virtut de la informació que doneu al vostre veterinari, ell o ella us proporcionarà el o els productes apropiats i us explicarà com i de quina manera s'han d'aplicar. De vegades són aquestes petites informacions les que fan que un tractament funcioni o no.

Per anar acabant, deixau-me que us mencioni alguns dels errors més comuns a l'hora d'aplicar aquests productes, que són fruit de la mala interpretació de les instruccions d'ús. Sempre s'han de llegir minuciosament i preguntar abans que arriscar-se a una equivocació.

Els productes que s'apliquen en forma de bany s'han de dissoldre en aigua. Generalment les instruccions detallen dos nivells de concentració. La concentració més alta és per a tractar superfícies, però és massa forta per a tractar animals. Si es posa massa

producte hi pot haver intoxicacions.

Els collars que no fan olor alliberen el seu insecticida per fregament amb la pell. Perquè funcioni bé han d'estar contínuament en contacte amb ella. És comú que no s'estrenyi suficientment i que el collar no funcioni al cent per cent.

Les pipetes que es dispersen per la pell contenen un líquid amb molta afinitat pel greix. Si la pell és molla, el principi actiu no penetra fins a la glàndula sebàcia i es perd bona part del seu efecte. Per això, no s'haurien de banyar ni dos dies abans ni després de la seva aplicació. Si ha plogut quan "tocava" posar la pipeta, ens convindrà més esperar un parell de dies i si al nostre ca li agrada jugar amb l'aspersor o s'ha banyat a la platja, idò també.

Finalment un consell: deixeu-vos assessorar pel veterinari. Quan adquiriu el producte a una clínica veterinària podreu aprofitar-vos dels coneixements i l'experiència del professional que més hi entén. De vegades veure com s'aplica el producte ajuda a entendre les instruccions que l'acompanyen. El professional és qui sap si una substància és convenient o no per a la vostra mascota; si és massa forta o si s'ha de combinar amb una altra. Aquesta experiència i coneixement donen un valor afegit al producte... i és de franc.

DR. ORIOL PUIG, DE VETERINARIS MONTUÏRI

algaida@veterinaris-montuiri.com

ESCACS

El Club d'Escacs Dimonis d'Algaida ha guanyat la Copa de Mallorca, després de derrotar a la final el Megaescacs, equip dominador durant els darrers anys de les competicions escaquistes de la nostra illa. La Copa de Mallorca es juga per eliminatòries i a 10 taulers (10 jugadors per equip). Els Dimonis d'Algaida donaren la sorpresa i s'imposaren per 6.5 a 3.5 punts. També hem de destacar l'actuació de l'equip algaidí a la Lliga per equips de l'any 2013, ja que els Dimonis s'han proclamat subcampions de Mallorca, precisament darrere el Megaescacs.

JAUME JUAN TOLEDO

Escacs

Una Xerradeta amb...

(VE DE LA PÀGINA 44)

On estudiaries el batxiller?

Per fer el batxiller, vaig anar a l'institut Maria Antònia Salvà, abans d'unificar-se amb el Pere de Son Gall. A l'institut vaig fer un canvi gros, perquè des d'abans tenia amigues que ja començaven a sortir amb amics i jo encara tenia juguera, per això el primer any no em vaig adaptar gaire bé; però llavors vaig començar a sortir i amb poc temps, vaig ser de les més sortidores.

Vaig repetir el COU, perquè vaig començar fent ciències pures i vaig acabar fent lletres pures. Vaig estudiar totes les assignatures que s'impartien a l'institut, llevat de grec. Passava que m'hauria agradat estudiar Arquitectura, i necessitava fer ciències; m'agradava Belles Arts i també Llengua i Literatura. Però per estudiar Belles Arts, m'havia de desplaçar a Ciutat per fer el batxillerat artístic i, finalment, seguint el consell de

ma mare, vaig continuar a Lluçmajor fent batxiller de ciències; però amb el canvi d'edat, em vaig desbaratar, vaig suspendre curs i va ser el canvi a lletres, que m'anà molt bé.

Si no m'hagués desbaratada, crec que me n'hauria sortit fent ciències, perquè encara ara pas molt de gust de fer qualche repàs de matemàtiques amb al·lots, més que de català, que en faig cada dia.

De quins professors guardes més bon record?

De les escoles, estimava molt una mestra que li dèiem la "señorita Tomàs", pronunciat així. També apreciava molt don Joan Díaz, un mestre encarregat del menjador que tallava el pa i ens feia parar taula. De l'institut, com que a mi m'agradava molt dibuixar, record amb afecte don Bernardo Vasallo, un professor basc de dibuix, que encara ara de vegades el veig passejant per Ciutat. De física i química vàrem tenir en Fernando Montes, que era de Logroño i posat seriós, però molt divertit.

Per què estudiaries filologia catalana i no una altra carrera?

Perquè després de passar a lletres era la sortida més adient que tenia. A Palma només podia fer o filologia catalana, o hispànica, i a Barcelona, totes les altres. Però mai he estat de demanar coses materials i sabia que estudiar a Barcelona representava una gran despesa familiar i ja ni m'ho vaig plantejar. Entre estudiar filologia catalana o hispànica aquí, tenia ben clar que preferia la meua, la catalana. A primer curs fèiem cotxada amb en Jaume Manresa, que ja s'havia tret el carnet de conduir primer, i en Sebastià Alzamora. A segon, ja me'n vaig anar a viure a Palma, a un pis compartit amb altres estudiants i amb un que havia estat professor meu de biologia a l'institut. Vaig començar la carrera l'any 1994 i la vaig acabar devers el 1999, que jo amb les dates no som molt de fiar.

Quan començares a fer feina?

Durant la carrera feia classes particulars per tenir uns doblers per gastar i també vaig fer feina de mitja jornada a la llibreria Quart Creixent, on vaig substituir en Joan Miquel Oliver, que hi havia estat un parell d'anyets. M'agradà molt treballar a la llibreria, que coincidí amb els darrers anys de carrera. Els llibres m'encanten i poder fullejar-los, llegir qualque estona i comentar-los amb els clients, va ser tot un plaer. També va coincidir que ampliaren la llibreria, reconvertiren un antic magatzem, i vaig poder participar en la reordenació del local.

Després d'obtenir el títol, ja vaig fer classes amb l'Obra Cultural per a funcionaris i per a l'Ajuntament de Palma. Com a interina, el primer lloc on vaig fer feina va ser casualment a l'institut de Llucmajor, on em va sorprendre el canvi de velocitat que dus si ets alumne o professor. Com a alumna, no frises casi mai, en canvi de mestra, sempre has d'anar amunt i avall cada pic que sona el timbre; has de fer fotocòpies, has d'arribar primer i sortir la darrera, etc.

A quins altres llocs has treballat?

Després de Llucmajor, vaig estar a l'institut Josep Maria Llompart, devora la Conselleria, on durant les hores buides sense classe a ESO, anava d'oient amb els alumnes més grans que feien el batxillerat artístic i vaig passar un guster de dibuixar a mà alçada o fer escultures amb fang. Després vaig fer classe a Santa Margalida i, posteriorment, compartits, a l'institut Francesc de Borja Moll i ben a prop, a l'Aurora Picornell de Palma, un institut molt petit, on feia classe de català, amb una altra professora, a vint alumnes xinesos i dos marroquins, que no sé com ens en sortíem, però arribàrem a muntar una obra de teatre a finals de curs. A l'any següent vaig estar només al Borja Moll, amb alumnes acabats d'arribar que no parlaven castellà ni català i amb qualcun d'africà analfabet, que havies de fer una feinada; però compensava quan veies que aquells infants anaven progressant.

També he treballat al Politècnic, a s'Arenal... I ara, des del mes de març, per sort, faig feina, que des del setembre no en tenia, a Manacor amb alumnes que han estudiat grau mitjà d'FP i volen passar a grau superior. Han de fer un examen per lliure, o han de fer un curs pont. Jo, d'aquest curs, els faig la part de català i són alumnes que tenen una vintena d'anys. Ara estic a Manacor, fins a final de juny i de cara al curs que ve, esper que em donin plaça, que la cosa està molt complicada.

Ara una pregunta que deus haver contestat mil vegades. Quina relació tens amb el grup de música Antònia Font?

Quan vaig entrar a la UIB, com que havia repetit COU, em vaig trobar amb gent d'un curs més jove i un era en Jaume Manresa, que toca el teclat, i a una assignatura optativa que es deia Filosofia del Llenguatge també hi havia en Joan Miquel Oliver, guitarrista i compositor; en Pere Debon, el bateria i germà d'en Pau, el cantant. Amb tots aquests férem un bon grupet d'amics i un dia algú d'ells proposà fer un conjunt musical. Jo era l'excepció, perquè no sabia música... I un altre dia, estant sols amb en Pere Debon, em diu: "ja està, hem quedat per fer el primer assaig". Jo li vaig demanar quin nom s'havien posat, i em diu: "això no t'ho vull dir, que t'ho diguin els altres". Però vaig seguir insistint, fins que em confessà que li havien posat el meu nom al conjunt; justificant que era una manera d'integrar-me al grup, encara que fos analfabeta en música. Passava que tothom em coneixia com n'Antònia Font, mai ningú em deia Antònia solament, ni els meus parents.

Amb els mícics d'Antònia Font, seguim essent molt amics i mai cap problema amb aquest nom.

Una Xerradeta amb...

Seguim amb música, també participares en la gravació del disc *Cançons Republicanes*. No és així?

Això va ser culpa d'en Toni Artigues, perquè quan jo estudiava Filologia, havies d'agafar assignatures d'una altra carrera per tenir crèdits de lliure configuració. Jo vaig triar Educació Artística, perquè tenia pintura i l'estudiaves a Magisteri, on en Toni feia de professor i ens coneguèrem fent una escenificació de teresetes, que m'agradà molt. I com que en Toni Artigues era amic d'en Biel Majoral i d'en Delfí Mulet, tot ja va venir rodat per participar, recitant poemes, en el disc *Cançons Republicanes*. Però abans ja havia participat a una altra gravació que es deia "Drogueria Esperança", amb poemes d'en Joan Miquel Oliver i recitava en Toni Artigues, un alumne seu, en Joan Miquel i jo; que quan em vaig sentir per primera vegada, trobava que tenia una veu horrible, fins que m'he acostumat a escoltar-me o a pujar per recitar dalt d'un escenari. És una experiència enriquidora.

Cançons Republicanes ja l'hem fet devers una trentena de vegades, en Toni du el recompte. La darrera escenificació va ser el mes d'abril, per l'aniversari de la República, a la plaça de Cort, a Palma, però va ser en versió reduïda i va quedar molt bé. Hem sortit també a cantar o recitar les Cançons diverses vegades a fora Mallorca, sobretot per Catalunya.

Passem a un altre tema. Com conegueres en Delfí Mulet?

El primer pic que ens vérem va ser un vespre que, amb en Biel Majoral, vengueren a tocar a Lluçmajor, al Colón i ja fa molts d'anys d'això. Després ens vàrem començar a veure, durant un temps, i llavors hi va haver un parèntesi d'un any... Fins que jo, com que l'enyorava molt, li vaig telefonar per tornar a quedar i hem seguit junts fins ara. I esper que la nostra relació duri molt de temps.

Aquí, per Algaida, hi tenc la meua segona família: na Cati, en Pere, i tots els altres parents, que ens trobam els caps de setmana. I amics, com els de Titoieta Ràdio. La veritat és que per Algaida m'hi trob molt bé; hi ha bon ambient.

Encara col·labores a *Lluçmajor de pinte en ample*?

Sí. Però no record quan hi vaig començar a fer feina. Quan va néixer la revista jo tenia set anys, i tots els capdavaners, na Catalina Font, na Coloma Julià, en Maties Garcies,... venien per ca nostra, perquè ma mare també formava part d'aquest grup i havia fet escola de mallorquí, com deien, i organitzat amb l'Obra Cultural les primeres Setmanes de Cuina. Vaig començar a la revista fent entrevistes literàries. Si en Bezares, en Miquel Cardell o en Sebastià Alzamora publiquen, jo els faig l'entrevista. Més endavant, quan ma mare ja ens havia deixat; per fer una cosa a mitges amb mon pare, com que ell tenia una estació meteorològica a ca nostra, decidírem cada mes fer una secció nova que es diu "El temps";

és retrospectiva, perquè hi surten els litres de pluja, gràfiques de temperatures màximes i mínimes, etc. I ara que mon pare ja no hi és, em passen les dades d'una altra banda.

Per acabar. Com voldries que fos Algaida, Lluçmajor, Mallorca... l'any 2050?

De color verd, groc, marró, amb pinzellades de gris..., depenent de l'estació de l'any. Que el paisatge continuàs essent tan preciós com fins ara. M'agradaria que formàssim part dels Països Catalans independents. Que Catalunya ho serà primer que nosaltres; però esper que els catalans ens puguin donar la doble nacionalitat. Que tot aquest procés voldria que acabi bé i sigui pacífic.

Amb n'Antònia Font parlarem una estona no gaire llarga, però molt intensa i encara haguérem d'aclarir qualche dubte per telèfon, perquè la gravadora no ho acabà d'enregistrar tot. No hi han cabut les seves curolles literàries, ni les musicals, perquè hem superat l'espai que teníem assignat.

Gràcies per la teva amabilitat, que segueixin els recitals de poemes amb èxit, molta sort en la feina i salut per al futur.

MIQUEL SASTRE PUJOL FIOLET

Fotos de Jerònia Pou

2a Fira d'oportunitats

ANTÒNIA FONT TOUS

La Xerradeta d'avui és amb una llucmajorera, que ja és un poc "mig algaidina", com veureu més endavant. El motiu va ser una trobada casual a un forn del nostre poble, quan encara no teníem protagonista d'aquesta secció per a aquest mes i, gràcies a l'ajuda de na Cati i en Pere de Sa Pleta, poguérem concertar l'entrevista.

Amb n'Antònia parlàrem un matí de dissabte, ben asseguts dins l'alzinar i vora les cases de Sa Pleta des Porrassar, on hi feia un estar d'àngels, protegits per l'ombra de l'alzinar d'un sol primaveral que, de vegades, provoca més d'un constipat.

Vet ací el resum de la xerradeta.

Per començar, qui és n'Antònia Font?

Som n'Antònia Font Tous; mon pare era en Miquel Font i li deien *De Cas Canador*, de Lluçmajor, i ma mare era na Maria Tous, *sa mestra Tous*, de Campos, que de casats s'establiren a Lluçmajor. Vaig néixer a Lluçmajor dia 13 de gener del 1974 i ara tenc 39 anys.

Som la petita de tres germans; la major és na Joana, que és catorze anys major que jo, i després ve en Tomeu que em guanya de deu. Per aquestes diferències d'edat, ara tenc nebodes que ja van a la universitat.

Quins records tens de la teva infància?

Me'n record d'en Xisco, que sempre l'he considerat un bon amic, i ja de petits, encara que fos un any més jove que jo, jugàvem plegats per ca seva, pel carrer o a ca nostra. Record també l'amo en Toni *de Son Garcies*, un home major que havia fet de pagès i vivia davant ca nostra. Com que jo només havia conegut la meva padrina de Campos, l'amo en Toni era per a mi com un padrí. Tenia gallines, fumava en pipa,

tenia foc encès casi tot l'any i asseguts davant l'escalfapanxes, sempre em contava romanços d'altre temps.

De petita, record que tenia un ca i que hi jugava molt, així com també amb les amigues i anàvem a colcar amb bicicleta pels carrers del poble; on llavors no hi havia trànsit i era molt més tranquil.

On anares a escola?

A pàrvuls, vaig anar a ca les Monges, amb sor Rita, que era una monja campanera que havia estat mestra de ma mare i de la meva germà gran. Com que la padrina de Campos era molt major, ma mare i jo hi anàvem a romandre uns dies cada cert temps. Quan això passava, jo

ho deia a sor Rita, ella avisava les monges de Campos i així, durant aquells dies, podia anar a escola amb les monges d'allà. A 1r d'EGB, vaig seguir amb les monges; però llavors ma mare va obrir una botiga i, com que a l'escola pública hi havia menjador, cap allà m'envià i aquí és on vaig conèixer les amigues de tota la vida.

